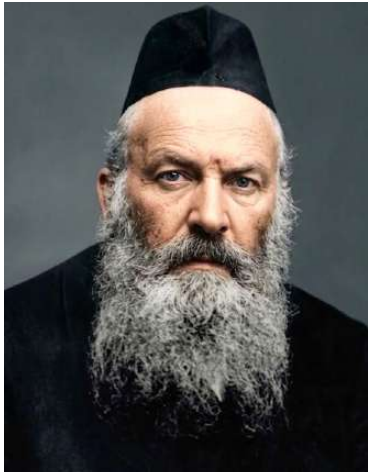
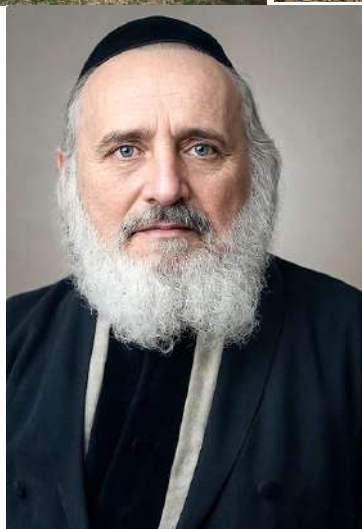
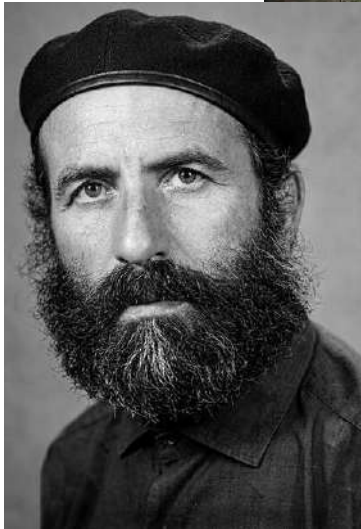

פניני הצדיקים

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

מיטב השידורים מגדולי הרבנים
 ללא פרסומות. ללא חדשות. ללא פוליטיקה.
 האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il
 במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

אם ראשונים כמלאכים - מן הרב אברהם צבי הלוי בק זצ"ל

מן הרב אברהם צבי הלוי בק זצ"ל - נולד באלול ה'תרצ"ב (1932) בעיירה נירבוגאט (ניר-באגאד) שבהונגריה. בשואה ברח יחד עם אחיו הגאון הרב משה בער לבודפשט וכך ניצלו. אמו ושני אחיו נרצחו הי"ד. לאחר המלחמה למד בישיבת 'מאור הגולה ברומא', שם התקרב לחסידות ויז'ניץ. בשנת ה'תש"ח (1948) עלה לישראל ולמד בישיבת ויז'ניץ אצל רבו האדמו"ר רבי חיים מאיר הגר. לאחר נישואיו כימש כר"מ בישיבת ויז'ניץ. בשנת ה'תשכ"ד (1964) עבר להתגורר במונטווידאו שבאורוגוואי, שם כיהן במשך עשרים וארבע שנה כאב"ד הקהילה החרדית. ב-ו' תמוז ה'תשמ"ח עבר להתגורר במלבורן שבאוסטרליה, שם שימש כרבה של קהילת עדת ישראל מלבורן ועמד בראש מערך חינוך, כשרות ונשיא כולל בית יוסף בקהילה במשך שלושים שנה. ב-ט' סיוון ה'תשע"ח (2018) רבינו הודיע בכתב לבני הקהילה על עלייתו הקרובה לישראל מחמת מצבו הבריאותי.

בקהילתו הנהיג להקדים בכניסת שבת ושלא לדבר כלל בתפילה ובקריאת התורה. כמו כן החזן אמר מי שבירך מיוחד לאלו שאינם מדברים בתפילה. ה'בן אדם לחבירו' שלו היה מופלא. דאג בצורה הטובה ביותר. דאג למי שעשה לו טובה בצורה הטובה ביותר. רבים פנו אליו ונושעו. לפני עלייתו ארצה ערכו לו מעמד פרידה מיוחד. רבינו עלה לישראל והתגורר בבית שמש אצל חתנו הרב ישראל חיים קאהן, אולם כעבור עשרה ימים בלבד נפטר. נפטר ב-ה' תמוז ה'תשע"ח (2018). חי כ-86 שנים. ציונו בהר הזיתים בירושלים. בית מדרשו שנבנה בבית שמש נקרא 'ויצב אברהם'.

אביו: ר' ישעיה יוסף. **אמו:** מרת שרה הי"ד. **אשתו:** מרת ביילא (בת גיסו הרב משה צבי הופמן שו"ב בכפר אתא). **בניו:** האדמו"ר הרב חיים יהודה (האדמו"ר מטשרקאס במונסי), הרב מנחם דב (אב"ד 'לבושי מרדכי מאדא' במונסי), הרב ברוך מויליאמסבורג. **חתניו:** ר' ישראל חיים קאהן (אב"ד תולדות אהרן בבית שמש), הרב יהודה כ"ץ (דומ"ץ במלבורן אוסטרליה ורב בית המדרש 'ויצב אברהם' מלבורן), האדמו"ר הרב יוסף לייפר (האדמו"ר מטמשוואר בירושלים), הרב שלמה אלימלך כ"ץ (נכד האדמו"ר מטאהש). **מרבתי:** האדמו"ר רבי חיים מאיר הגר. **מתלמידי:** האדמו"ר הרב ישראל הגר. **מספרי:** **ויצב אברהם** - על התורה, מועדים ותהילים.

אחרי חג הפסח ה'תשע"ו, יהודי מירושלים הגיע אדם שגידל יתום בתוך ביתו וגמר בשבילו שידוך נאה עם בת מבני משפחה שגרו במלבורן ועכשיו הם גרים בירושלים. היהודי בא למלבורן כדי להתעסק במצוות 'הכנסת כלה' וביקש מרבינו שיעזור לו בעניין זה.

רבינו התקשר מיד לאחד האברכים העסקנים שילך עם האיש כדי לבקש מנדיבי עם. אבל עסקן זה ענה ואמר לרבינו שאף אחד לא ירצה לתת לעניין זה והסביר מדוע. אבל רבינו צוק"ל לא הרפה והתקשר מיד לעסקן אחר אולי יאות למצווה זו, אך גם הוא כקודמו ענה שעסק זה לא יצליח.

כך גם ענו שאר העסקנים שרבינו ניסה לדבר עימם לעזור לאיש זה. כשראה כך, הרהר בדבר רבות, אח"כ קם ואמר 'אם כן, הרי המצווה היא שלי!' וכך אמר: "אם ככה, מתכוונים אלי". מיד הלך עם היהודי שני לילות בין בתי ישראל ובס"ד אסף רבינו סכום עצום של \$20,000 לטובת הכנסת כלה! אותו האיש היה כל כך מרום מזה ולא ידע איך להודות לרבינו צוק"ל על מה שעשה איתו! (מפי עד ראיה)

בעל המעשה סיפר: "פעם אחת התלכלך המעיל שלי בעצם יום השבת קודש. לא ידעתי אם מותר על פי הלכה לנקות הבגד מחשש ליבון או טוחן את הלכלוך וכדומה. באתי לשאול את רבינו צוק"ל מה לעשות. רבינו הבין מיד בחכמתו שאין כאן שאלה בהלכה גרידא, אלא יש כאן עניין של צער רב מכיוון שלא היה לי שום בגד אחר ללבוש בשבת והייתי מתבייש מאוד.

הרב לא הורה לי מיד את האיסור אלא קודם נכנס לביתו הפנימי והוציא מארוננו את המעיל שהיה לו ואמר לי שאני יכול להשאיל אותו ממנו עד אחר שבת, שיהיה לי מה ללבוש מכיוון שאין כדאי לנקות את הלכלוך בשבת".

הרה"ח ר' שלמה היימליך סיפר: "בתקופה שאבי שיחי' הרה"ח ר' מנחם יוסף שליט"א נפל למשכב לפני מספר שנים, היה רבינו צוק"ל בא הרבה לבקרו ולברכו בברכת 'רפואה שלימה'. פעם אחת כשישבתי לצד אבי בבית החולים, הגיע רבינו למצוות ביקור חולים ומצבו של אבי היה אז קשה מאוד ולא ידענו מה ילד יום".

"שמעתי איך שרבינו מברך את אבי לפני צאתו מן החדר בלשון הפסוק: 'תחדש כנשר נעורכי'. כשרבינו יצא, ניגשתי ושאלתי אותו: "האם זה נכון מה שמעתי שהבטיח שאבי יתרפא בעז"ה?". רבינו נענע לי בראשו שנכון הדבר! אבל לא אמר יותר כלום. ב"ה כך היה שאבי התרפא ב"ה וקם להתהלך על משענתו, ויעזור השי"ת שימשיך להאריך ימים ושנים בטוב ובנעימים".

בעת הדפסת ספרו הראשון של רבינו צוק"ל 'ויצב אברהם' על תהילים, בני ביתו של רבינו קיבלו שיחת טלפון מאישה חשובה אחת שרוצה לתרום סכום גדול להדפסת הספר משום הכרת הטוב שיש לה לרבינו שעזר לה בעת צרה וכך סיפרה: "כשנולדה לי בתי תח' הייתי בסכנה גדולה. הרופאים ניבאו שחורות שלא אשאר בחיים רח"ל. אמרתי לבעלי שילך תיכף להזכיר את שמי אצל רבינו צוק"ל. הצדיק כששמע את המצב, הלך מיד לתלמוד תורה ונכנס לכל כיתה ורשם על הלוח את שמי להתחיל לומר תהילים לרפואתי ועורר את הילדים לקרוע שערי שמיים למעני! בס"ד תוך זמן קצר נושעתי והתרפאתי ברפואה שלמה!".

(הסיפורים מעובדים מתוך העלון 'יעידון ויגידון' והובאו ב'דרשו')

הרב הגאון מרדכי קורקוס זצ"ל - נולד בשנת ה'תר"ן (1890) בעיר מראכש. בשנת ה'תרס"א (1901) בגיל אחת-עשרה התייתם מאביו וגדל על ברכי סבו רבי שמואל. בצעירותו למד בישיבה במראכש (ע"ש הצדיק רבי אברהם אזולאי זצ"ל). לאחר שנפטר ראש הישיבה במראכש, מונה להיות ראש הישיבה שם ומהישיבה שלו יצאו תלמידי חכמים מופלגים. מזמן שהתמנה להיות חבר בית הדין ומורה צדק בבית דינו של חכם ר' משה זריהן הפסיק למלא תפקיד בישיבה. ומאז המשיך את שיעוריו בחושן משפט מידי שבת.

לאחר פטירת ר' משה זריהן, התמנה במקומו כאב"ד במראכש. כשהיה הולך לדרכו כל יוצאי החנויות היו מנשקים את ידו, ואם המשיך בדרכו היו רצים ומנשקים את כתפו. בכל ערב אחר תפילת ערבית היה מוסר שיעור בשולחן ערוך בבית הכנסת, עם השנים זכו לסיים את כל השולחן ערוך ארבעים וחמש פעמים. רבינו נהג בצנעה על פי האריז"ל. בכל לילה בעלות השחר לפני שיצא מביתו לבית הכנסת היה נושא תפלה מעומקא דליבא וכל גופו רועד ומגביה את שתי ידיו כלפי השמים. נודע כאחד מצדיקי הדור. עמוד התורה והתפילה. ענוותן מופלא. נפטר ב-ז' תמוז ה'תשי"ד (1954). חי כ-64 שנים. ציונו בעיר מראכש.

סבו (מצד האב): ר' שמואל (חתן רבי מנחם בן הגאון רבי מרדכי הצרפתי רב ואב"ד מראכש). **אביו:** ר' אברהם. **אמו:** מרת סעדה (משפחת הדיינים סימנה). **מרבתי:** סבו, ר' שמואל. **אביו,** ר' אברהם, ר' אלעזר הלוי (מח"ס 'עבודת הלוי' על הש"ס). **מתלמידי:** ר' יוסף פרץ (רב מושב מגדים ומחבר שו"ת 'תהילתו בפיו'), ר' חיים ביטון (רב מליליא ומחבר 'לב חיים' על שו"ע אבן העזר), ר' זבולון שושנה, ר' יאיר חפוטא (רב היישוב באר יעקב), ר' שמעון ביטון (רב העיר בית שמש). **ילדי:** ר' דוד. **מספריו:** יגדולת מרדכי - חידושי תורה על כתובות ובבא קמא, וביאורים בהלכות פסח ומועדים, הלכות איסור והיתר, פירוש על אבן עזרא לתורה, דרשות ודברי מוסר.

להלן סיפורים המעובדים מתוך הספר 'תורת אמך' - מראכש וחכמיה' מאת הרב אברהם אסולין שליט"א: באחד הפעמים נסע רבינו בכלי תחבורה בעיר, הרבנית ראתה את בעלה, באה לשבת לצידו ומחמת ישיבתה בסמוך לרב, נגעה בו מעט. בו במקום קם רבינו וקפץ ממקומו והלך ברגל לביתו.

כמובן שהרבנית הגיעה ראשונה לבית מחמת שנסעה. לאחר דקות ארוכות הגיע רבינו לבית ושח לרבנית שאיזו אישה באה להתיישב לידו ונגעה בו מעט והתחיל להצטער על כך, אז גילתה הרבנית לרב שהיא הייתה אותה אישה ולא הספיקה לומר לרב שזה היא, **מחמת שהרב קפץ מיד וירד מהכלי תחבורה בבהלה.**

יפר ר' יעקב כהן באחד הפעמים היה הולך רבינו ברחובות מראכש אמרתי לו שלום ולא השיב לי, והיה לפלא בעיני איך הצדיק הנקרא בעל ענוה של דורנו אינו משיב שלום, כאשר שאלתי על כך התנצל ואמר שבדרכו הוא לומד ופעמים מחמת שהיה שקוע בלימודו, לא שם לב לעוברים ושבים, ותמיד היו שפתותיו דובבות בהולכו בדרכים.

באחת השנים הייתה בצורת גשמים קשה מאוד בעיר מראכש. הערבים התפללו לבורא עולם שיוריד גשמים - אלא שהתפילות לא עזרו. בצר להם פנו לרבינו הן מצד היהודים והן מצד הערבים וביקשוהו שיעמוד בתפילה לביטול הגזירה. רבינו יחד עם הרבנים הגאונים ר' משה זריהן אב בית הדין, הגאון ר' יעקב אדהן והגאון רבי אברהם אביטבול ראשי הישיבות החליטו על תענית ציבור.

הידיעה עברה לציבור והם כינסו את הקהל הרחב אל בית החיים של מראכש ליד הרחבה של קברות הצדיקים. רבינו עבר לפני התיבה ואמר דברי התעוררות וכיבושין בבכיה רבה וכן תבע מהנוכחים שיספרו מעשיהם וייטיבו דרכם. מתוכחה זו כל העם געו בבכיה. (יש אומרים שאף אמר להקב"ה שאינו זז מהתיבה עד שירדו גשמים וכך היה שירדו גשמים) ובגמר התפילה התקדרו השמים בעבים וארובות השמים נפתחו. ובדרכם חזרה לביתם הגשם ירד בעוז והאנשים חזרו הבית בשירה ובזמרה רטובים עד לשד עצמותיהם מגשמי הברכה. ואת הרב נשאו על כתפי אחד מהציבור וכל הקהל מלווה את הרב ושירים את פיוט 'אדון עולם', **כאשר הגיע לביתו לא אמר דבר לאשתו אך שמעה את המעשה הזה מהשכנות. ממאורע זה היה קידוש שם שמים גדול ברבים ובקרב הערבים.**

למוותנותו של רבינו הייתה לשם דבר. הצדיק היה מתפלל בבית הכנסת של רבי יהודה הצרפתי ששימש שם גם כחזן, ורבינו שימש כרב העיר ואב"ד והודיע לידידו רבי יהודה היות והוא מאריך בתפלת שמונה עשרה ואינו רוצה לעכב את הציבור, **לכן מבקש שלא ימתינו לו עד שסיים את העמידה אלא יתחיל חזרת הש"ץ לפי ראות עיניו.**

יפר שמעון קורקוס נכד רבינו סיפור שהתרחש איתו: לקראת ערב פסח בבית רבינו ההכנות היו בעיצומן וערכו את הקניות האחרונות וביניהן שתי חביות יין שבכל אחת מהן חמישים ליטרים (הצדיק היה מחלק מצרכי מזון למשפחות נזקקות לחג הפסח), והנה הילד שמעון רצה לנסות את כוחו ולהרים חבית יין והיא כמובן מחמת משקלה צנחה מידו. נשברה החבית ונשפך כל היין בחצר הבית.

כשחזר רבינו לביתו היה ריח חזק של יין שהוביל אותו לחצר. כשראה הצדיק מה קרה פנה לילד שמעון שהיה על יד הדלת ושאל אותו: "מי שבר את החבית?". הילד שמעון הודה ואמר שהוא מצטער שהפיל את החבית. לתדהמתו רבינו לא כעס עליו אלא שמח שנכדו מודה על האמת ואמר לילד: "מודה ועוזב ירוחם, העיקר שאמרת את האמת ולא התחמקת". **"מאותו יום", העיד נכדו שמעון, "איני מסוגל לשקר!".** (כח המעש)

הגאון הרב ברוך תאומים פרנקל זצ"ל אב"ד לייפניק- נולד בשנת ה'תק"כ (1760). במשך עשרים וארבעה דורות ברציפות אבותיו כיהנו ברבנות בערים שונות, ביניהם: המגיני שלמה, המגלה עמוקות, רבי יהודה החסיד ועוד. בימי ילדותו התגלו ברבינו כשרונות גדולים והוא נודע כעילוי. בשנת ה'תקל"ח (1778) לאחר פטירת הגאון ר' נפתלי הירץ מרגליות רבינו היה אז כבן שמונה-עשרה שנים בלבד והוא התמנה לשמש כאב"ד וישינצא. מינוי זה עורר את קנאתם של אחדים מבני העיר. היו אנשים שעוררו מחלוקות כנגד רבינו בכל הזדמנות שיכלו. למרות זאת רבינו כיהן בעיר למעלה מעשרים שנה. שמו הלך וגדל כאחד הגאונים המפורסמים והוא גם ייסד בה ישיבה שאליה נהרו תלמידים רבים. בשנת ה'תק"ס (1800) לאחר פטירת ר' בנימין וולף איגר רבינו החליט לקבל את הרבנות בעיר לייפניק שבמורביה, שם הקים ישיבה. כעשרים ושש שנים שימש בתפקיד זה. הגאון רבי משה סופר (ה'חתם סופר') **העיד עליו, שאלמלא נשתכחה תורה מישראל - היה מחזירה בפלפולו**. כל ימיו עסק בלימוד תורה ובגמילות חסדים. נפטר ביום שבת קודש, ז' תמוז ה'תקפ"ח (1828). ציונו בלייפניק. חי כ-68 שנים.

אביו: ר' יהושע יחזקאל פייבל (אב"ד אוסטראוויץ שבפולין). **אימו:** בת ר' ישכר בעריש (אב"ד טשכנובצא). **נשותיו:** בת הגביר ר' יהודה פרנס מוישניצא (זיווג ראשון), בת ר' לוי יצחק מליסא (זיווג שני), בת ר' צבי יהושע הלוי הורוביץ אב"ד טריביטש וטרנוב (זיווג שלישי). אלמנת רבי משה הכהן מבראד). **מרבתי:** אביו, ר' יהושע יחזקאל פייבל. **מתלמידי:** ר' יחזקאל פאנט (אב"ד קרלסבורג), ר' נחום טרייביטש (אב"ד ניקלשבורג), ר' משה פרנקל (אב"ד קמידיט-שריש), חתנו, ר' חיים הלברשטם מצאנז. **בניו:** ר' יהושע העשיל מקאמרנא, ר' יוסף מפלאנסק. **בנותיו:** מרת רחל פייגא (נישאה לאדמו"ר ר' חיים הלברשטם מצאנז), מרת יוכבד רבקה (נישאה לר' יחיאל מאיר קאמינר), בתו (נישאה לר' מנחם מאניש תאומים-פרנקל מבראד), מרת חיה (נישאה לר' ישעיה שייף מזאמושטש), בתו (נישאה לר' זלמן גולדשטף). **מספריו:** **ברוך טעם- חידושים** • **עטרת חכמים- חידושי סוגיות** לפי סדר המסכתות ושו"ת **ברוך שאמר- חידושים** על מסכתות בש"ס • **אמרי ברוך-** על תשובות הרשב"א (רבי שלמה בן אדרת) • **מרגניתא דר"ב-** על התנ"ך ואגדות • **חידושי רבינו ברוך טעם-** על הש"ס • **ידרושי ברוך טעם-** דרושים למועדים ולאירועים מיוחדים והספדים.

האדמו"ר ר' חיים הלברשטם (ה'דברי חיים) סיפר כי לאחר נישואיו עם מרת רחל פייגא הוא ישב על שולחן חותנו (רבינו). פעם לפני חג הפסח רבינו היה טרוד מאוד בעניינים שונים ולא היה לו זמן להכין דרשה לשבת הגדול. עלה בזכרוננו חידוש שאמר לפני עשרים שנה. הוא התכונן לומר חידוש זה בדרשה. רבינו נהג לדרוש לפני קריאת התורה. ה'דברי חיים' יצא אחרי תפילת שחרית לפרוזדור ביהמ"ד ושמע איך ששני בעלי עגלות מעיר לייפניק משוחחים ביניהם. אחד אמר לחבירו "הרב ידרוש על סוגיא פלונית. **אני זוכר שלפני עשרים שנה כבר הרב אמר דרשה על סוגיא זו**", והתחיל להיות מונה והולך את הקושיות, שרבינו היקשה בסוגיא ההיא, והתירוץ שיישב הכל על מכונ.

ה'תקפ"ח ח'תמוז תשפ"ו

ה'דברי חיים' שמע את הדברים ונרתע לאחוריו. הוא שמע מחותנו שיגיד דרשה זו. ה'דברי חיים' רץ לתוך ביהמ"ד וניגש אל חותנו שהיה בדרכו לבימת הארון קודש לשאת את דרשתו ולחש לתוך אוזנו ששמע מבעל עגלה איך שחזר על כל הדרשה בזיכרון בהיר. ה'דברי חיים' סיפר שרבינו לא השגיח לדבריו, רק עלה על הבימה כאילו לא קרה דבר. רבינו התחיל להרצות לפני הציבור על סוגיית הגמרא. לאחר מכן היקשה מספר קושיות אחרות על הסוגיא ודרש במשך שעה ארוכה בחידושים שהעלה במקום כדי ליישב את הסוגיא לאשורה והיו הדברים כנתינתם מסיני.

ר' שלמה זלמן עהרנרייך (אב"ד שאמלויא) סיפר שהוא זוכר כשהיה בצל קודשו של זקינו מו"ר ה'קול אריה' ולמד שיעור עיון בסוגיא דחצר ולמד בשו"ת עטרת חכמים (לרבינו) בחידושים שבסוגיא. כשקם ללכת אמר **שללא רוח הקודש אי אפשר לומר חידושים כאלה**.

האדמו"ר ר' חיים הלברשטם מצאנז זיע"א סיפר שפעם אחת הגיע אדם לרבינו. האיש סיפר כי הוא צריך התחזקות בעניין תחיית המתים, אחד מקרוביו ל"ע נפטר לבית-עולמו והוא לא מצליח לחזק עצמו. רבינו לקח אותו לבית התבשיל. היה מונח שם תרנגול שחוט מונח במלח. רבינו אמר לעוף שיעמוד ותיכף התרנגול עמד על רגליו והתחיל לרוץ שם.

האדמו"ר הקדוש מגארליץ סיפר שראה פעם בחלומו את אחיו, רבי מאיר נתן. הוא שאל אותו: "מה קורה איתך למעלה?". אחיו ענה לו. לאחר מכן שאל אותו: האם יש לו שייכות עם אבותיו והשיבו: "אצל כל אבותי אוכל לגשת, חוץ מקיני מלייפניק (ה'ברוך טעם'), שכן בכל פעם שאני רוצה לגשת אליו - **אומרים לי: 'לא עכשיו, כעת הוא לומד'**" (חמדה גנוזה - ז'מיגרדא)

פעם אחת הגבירה הנדיבה הנודעת מרת תמר'ל מווארשא הגיעה ללייפניק וביקשה לשאול בעצת רבינו באיזה דבר נחוץ. מכיוון שמיהרה לדרכה ולא יכלה להתמהמה, ביקשה להיכנס בזמן הקבוע של רבינו ללימוד השיעור. היא רצתה לתת לרבנית סכום כסף על מנת שתאפשר לה להיכנס. הרבנית ידעה מה רצון בעלה ולא ניסתה להפריעו מלימודו. הגבירה המשיכה לדרכה. לאחר מכן כשסיפרה לו איך הפסידה הרבה כסף, השיב לה: "**אפילו אלפי דינרי זהב לא יעברוני מדעתי לבטל את שיעורי**".

נכדו ר' שלמה הלברשטם מבאבוב סיפר, כי בילדותו של רבינו היה שם לילות כימים בבית-המדרש. השמש חס על בריאותו ולא רצה לתת לו נרות עד שעה עשר. רבינו ליקט לעצמו קסמים להדליקם כדי להאיר לו ועשן האש הזיק לעיניו. למרות זאת המשיך במעשהו דבר יום-ביומו וכתוצאה מכך נחלשו עיניו.

הרה"ק הרב מרדכי טברסקי מקאזמיר זצ"ל- נולד בשנת ה'ת"ר (1840). בלדתו אמר אביו כי זכה להמשיך לבנו את נשמת אביו הק' ר' מרדכי מצ'רנוביל ואת נשמת ר' מרדכי מנשכיז. לאחר נישואיו שהה פרק זמן אצל שולחן חותנו ולאחר מכן חזר לטריסק בצל אביו. אחר נישואיו נשאר סמוך על שולחן חותנו בעל ה'בית אהרן' בקארלין. בשנים אלו התעלה מתוך קדושה וטהרה. לאחר שחזר לטריסק מצא את אביו חולה. וביקשו שיתפלל עבורו. והחל רבינו לבכות לבורא שירפא את אביו. והנה נגלה אליו בהקיץ ר' מרדכי מנשכיז ואמר לו שלאביו תהיה רפואה שלמה מהשמים והראה באצבעו ואמר: 'והנה כאן עומד אליהו הנביא והוא עד בדבר' ובאותו רגע התרפא אביו.

תפילותיו לבורא היו מופלאות. סופר עליו כי תפילת העמידה שלו בלחש נמשכה כשעתיים. כל ימיו התנהג בקדושה ובפרישות עצומה. מעולם לא ישן על מיטה והיה מתנמנם בעמידה כשהוא נשען על קיר. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו.

בשנת ה'תרמ"ה (1885) בעקבות הלשנה זדונית שלא הייתה ולא נבראה גזרה מלכות רוסיה על רבינו ועל אחיו ר' מנחם נחום שיגלו מטריסק ומשם ברח לגליציה והתיישב בנאראל שבפולין והחל לשמש באדמורו"ת. לאחר מכן השתקע בדומברובה במשך שבע שנים, עד שלאחת השתדלות רבה ניתנה לו רשות לחזור לפולין. לאחר פטירת אביו (ב' תמוז ה'תרמ"ט 1889) נאספו אליו מרבית חסידי טריסק. תחילה התיישב בפאקשוניצא, שם ישב לערך שלוש שנים ולהפצרת החסידים עבר לקאזמיר. שם ישב עד פרוץ מלחמת יפן ורוסיה ובשנת ה'תרס"ה (1905) עבר ללובלין. בפרוץ מלחמת העולם הראשונה התגורר בעיר חמליק ולאחר מכן בעיר חלם. בשנת ה'תרע"ז שהה במקומות הרחצה הסמוכים לקלץ. נפטר ביום שישי ח' תמוז תרע"ז (1917). **באותו היום השמים היו בהירים. אולם לאחר הטהרה התקדרו השמים וירדו ממטרים כבדים שלא נראו במקומם. חי כ-77 שנים. ציונו בקלץ שבפולין.**

סבא (מצד אביו): ר' מרדכי (המגיד מצ'רנוביל, בן ר' מנחם נחום מח"ס 'מאור עיניים').
סבא (מצד אמו): ר' יעקב לייב מקאוולא (בן ר' מרדכי מנשכיז). **אביו:** ר' אברהם (המגיד מטריסק). **אמו:** מרת ריקל. **אשתו:** מרת חנה (בת ר' אשר השני מסטולין, בן ר' אהרון מקארלין). רבינו לא הותיר צאצאים אחריו. **מספריו:** •מאמר מרדכי.

יפר האדמו"ר מרחמסטריווקא (ירושלים) זצ"ל ששמע מהר"ר יהושע נחום רבינוביץ זצ"ל (נכד ה'תפארת שלמה' מראדומסק), שאביו היה אב"ד והיה מקורב אצל רבינו, ופעם כאשר היה עם אביו בשבת קודש אצל רבינו, ואחרי שתפילת מנחה בערב שבת ארכה כדרכה מספר שעות, נכנס אחר קבלת שבת לחדרו לפוש מעט על המיטה.

אז נכנסו לחדרו חשובי החסידים, וגם הוא נכנס יחד עם אביו, והרה"ק החל לדבר על שר גדול אשר היה ידוע כשונא ישראל גדול ועשה הרבה צרות ליהודים, ואמר רבינו בלשון קדשו: "מה חושב הוא, שאני ארשה לו להפיק זממו? באצבע האגודל שלי אוציא את בני מעיו ממנו", בעת דיבורו עשה עם האגודל תנועה כתוחבו לתוך קרבי השר ומוציא מעיו ממנו, הדברים היו לפלא. ביום ראשון בבוקר כשהופיעו העיתונים, ובהם הובאה הידיעה, שהשר ההוא רכב על סוסו לביל

שבת קודש ופתאום נטרפה דעת הסוס והחל להשתולל, ויפול השר מעליו, ובהיותו מושכב על הארץ אין אונים, **תחב הסוס את פרסתו לתוך בטנו של השר וקרע את בני מעיו, נוכחו כולם לדעת, שהיה זה בזמן שהרה"ק דיבר כך בחדרו, כן יאבדו כל אויביו ה'.**

יפר רבינו כי בהיותו כבן שמונה שנים היה פעם אחת עם אביו, ר' אברהם המגיד מטריסק בברית מילה, וראה בעת שהיה אביו סנדק שישב לידו איש זקן, ושאל לאביו: "מי הוא הזקן היושב אצלך?", והשיב לו: "הרי הוא אליהו הנביא זכור לטוב!". וציווה עליו, שייקח גם הוא כיסא וישב ליד אליהו הנביא.

יפר ר' יעקיל מפראמפאל בקראקא על איש אחד, שהיה לו ילד חולה מאוד רח"ל, ואותו ילד נולד עם מים בגופו, וכבר הוציאו הרופאים מים מגוף הילד כמה וכמה פעמים, אבל המים באו בחזרה, וכבר באו המים וכיסו עיני הילד, עד שלא היה יכול לראות ל"ע, והתייאשו ממנו הרופאים ואמרו שאין להם עוד שום תרופה. ואבי הילד נסע לדאמבראוה לרבינו ונתן לו פיתקא בבכייה ובקשה על הילד.

ענה לו הרה"ק: "ומה בכך, שיש לילד מים? וכי על זה אין רפואה ח'?" סעו לביתכם והשי"ת ישלח בקרוב רפו"ש לילד" ונסע לביתו, וכשבא לעיר רצו לקראתו בני העיר בשמחה וסיפרו לו כי באותו העת שהוא עמד בבית הרה"ק זי"ע בדאמבראוה, פתאום התחילו לצאת מים מגוף הילד ויצאו ממנו הרבה מים, ואח"כ נתרפא הילד לגמרי.

יפר הרה"ח ר' אלטר קרוק זצ"ל שפעם אחת בא לרבינו ילד, שנעשה אילם ל"ע, וציווה הרבי שיעמוד לידו בכל תפילות שבת-קודש, ובמוצי"ש ביקש הרבי מר' אלטר שהיה לו חזקה להחזיק את נר ההבדלה, שיוותר הפעם על חזקתו וייתן לילד להחזיק את הנר, מסר ר' אלטר את הנר ליד הילד, ואחרי הבדלה פתח הרבי סידור ובהראותו את אותיות התפילה לפני הילד וציווה עליו לקרוא את הכתוב, מיד פתח הילד את פיו וקרא, ומאז החל לדבר כאחד האדם.

יפר הרה"ח ר' אלטר קרוק זצ"ל שפעם אחת בא לרבינו ילד, שנעשה אילם ל"ע, וציווה הרבי שיעמוד לידו בכל תפילות שבת-קודש, ובמוצי"ש ביקש הרבי מר' אלטר שהיה לו חזקה להחזיק את נר ההבדלה, שיוותר הפעם על חזקתו וייתן לילד להחזיק את הנר, מסר ר' אלטר את הנר ליד הילד, ואחרי הבדלה פתח הרבי סידור ובהראותו את אותיות התפילה לפני הילד וציווה עליו לקרוא את הכתוב, מיד פתח הילד את פיו וקרא, ומאז החל לדבר כאחד האדם.

יפר הרה"ח ר' אלטר קרוק זצ"ל שפעם אחת בא לרבינו ילד, שנעשה אילם ל"ע, וציווה הרבי שיעמוד לידו בכל תפילות שבת-קודש, ובמוצי"ש ביקש הרבי מר' אלטר שהיה לו חזקה להחזיק את נר ההבדלה, שיוותר הפעם על חזקתו וייתן לילד להחזיק את הנר, מסר ר' אלטר את הנר ליד הילד, ואחרי הבדלה פתח הרבי סידור ובהראותו את אותיות התפילה לפני הילד וציווה עליו לקרוא את הכתוב, מיד פתח הילד את פיו וקרא, ומאז החל לדבר כאחד האדם.

הגאון רבי אליהו מני זצ"ל: נולד בשנת ה'תקע"ח (1818) בעירק שבבגדאד. נצר לבית-דוד המלך ומפאת הרדיפות, המשפחה הסתירה את ייחוסה תחת הכינוי 'מני' ר"ת 'מן נצר ישי'. בילדותו למד בביהמ"ד 'בית זילכה'. כבר כשהיה צעיר נמשך לחכמת הנסתר ותהחיל לעסוק בה. אשתו הראשונה נפטרה שנה לאחר נישואיו בעת לידת הבת. נהג לטבול במקווה כל לילה קודם אמירת תיקון חצות. אנשי הקהילה היהודית וגם הגויים ראו בו איש קדוש. הגאון מן חכם רבי יוסף חיים התכתב עמו רבות ודבריו מופיעים בספרו 'בן איש חי'. עלה לארץ בשנת ה'תרי"ו (1856) ומיד הצטרף לחסידי 'בית אל'. אוויר עיר הקודש לא התאים למצב בריאותו ובריאות ילדיו, ושכב ימים רבים על ערש דוי. הרופאים פקדו עליו להחליף את משכנו והוא עבר בשנת ה'תרי"ח (1858) לחברון. קרא לתושבי חו"ל לעלות ורבים עלו לארץ ביחוד מבוכארה. אשתו ובניו שימשו את האורחים. דאג לייסד בית-מדרש. לאחר הסתלקות רבה של חברון (ר' משה פריה) התמנה לרב העיר ושימש כ-14 שנים ללא משכורת ונשא במשרה לשם שמיים. לאחר התרחבות משפחתו נאלץ לקבל משכורת למחייתו.

הקים את ביה"כ 'בית יעקב' שבו התפללו לפי כוונת ומנהגי המקובלים בישיבת 'בית א-ל' בירושלים. כאשר פרצה בעיר מגיפה עבר מבית לבית לטפל בחולים וביתו היה היחיד שלא הגיעה המגיפה. מקובל. מפורסם בצדקותו וקדושתו. הסתגף רבות מרובים וקשים ובשינה על מחצלת ללא מצע, כשאבן למראשותיו - כסימן על צערו על גלות השכינה. אהב את הבדידות והצניע לכת, ברח מן השררה והכבוד והתמסר לתורה ולמעשים טובים. בשנת ה'תק"ן (1890) איבד את מאור עיניו עקב מחלת הקטארקט והצטער מאוד על העדר לימוד התורה. למרות שהקריאו לו מתוך הספרים טען כי לא דומה שמיעה לראיה. לאחר כארבע שנים הגיע אליו אדם בלבוש כפרי ואמר כי באפשרותו לרפא את עיניו אם ישלם ממון רב. רבינו הסכים לשלם אבל רק לאחר שיתרפא, כעבור שלושה ימי טיפולים חזר מאור עיניו. הרב ביקש לשלם אבל המטפל נעלם. נפטר ב-ח' תמוז ה'תרנ"ט (1899). חי כ-81 שנים. ציונו בחברון. בהלווייתו השתתפה כל העיר חברון, יהודים ולא יהודים. בנו הבכור, ר' סלימאן מנחם כיהן אחריו כרבה של חברון. ערבים האמינו שרבינו היה 'ווילי' (קדוש) ורק למראית עין היה יהודי, הם ביקשו להעביר את גופו מקבורתו למקום שבו קוברים הערבים את קדושיהם. יהודי חברון נאלצו לשמור את מצבתו במשך חודשים רבים.

אביו: ר' סולמון. **אשתו:** מרת סרח (בזיווג ראשון), מרת סמרה (זיווג שני- אחותו הצעירה של הגאון ר' עבדללה סומך). **מרבתי:** ר' עבדאללה סומך (תלמידו המובהק). ר' רפאל ידידיה אבולעפיה. **בניו:** ר' אברהם ברוך, ר' יחזקאל שלום, ר' סלימאן מנחם. **בתו:** מרת רחל (נישאה לר' עזרא יחזקאל כהן). **מספריו:** מעשה אליהו- דיני איסור והיתר ישיח יצחק- על מנהגי ישראל זכרונות אליהו- דן בדברי המקובלים האחרונים.

משחר נעוריו, שאף רבינו לעלות לארץ ישראל ולחונן את עפרה. ואכן, לאחר שהיה אחד מהאריות שבחבורת הגאונים המקובלים בבגדד, נטל את רעייתו הצדקת, אחות רבו הגדול, ואת שלושת ילדיו, ושם פעמיו לארץ. הוא הצטרף לאורחת גמלים שחצתה את המדבר. יום שישי, ערב שבת קודש, ורבינו פנה למדריכי האורחה וביקשם לשבות במדבר. הם הביטו בו בתימהון. סביב סביב רק חול וחול, חול לוחט ושממה. מי יסכן את עצמו לשבות כאן יום תמים. ובכלל, המים והמזון מחושבים למסע מתמיד, אין הם ערוכים לפיגור של יום.

"אבל לפני שיצאנו לדרך התנית עמכם שנשבות במדבר!" זעק ר' אליהו. מנהיג השיירה גיחך: "אמנם כן, רבים היהודים המתנים עמו כן, ואנו מסכימים, ולבסוף ממשיכים אנו בדרכנו והם מתלווים אלינו בלית ברירה בנימוק של פיקוח נפש כיוון שמסוכן מאוד להישאר לבד במדבר, שודדים ורוצחים מסתובבים באזור, ולעיתים קרובות אורבים לשיירות". ואכן, היה בכך משום סכנת נפשות, ופיקוח נפש דוחה שבת, אבל ר' אליהו לא ויתר, הוא נשאר בלב הישימון יחד עם אשתו ושלושת ילדיו.

מדריך האורחה לא התלבט בבעיות מצפון. והפקירם לנפשם. השיירה המשיכה בדרכה. ליל שבת, רבי אליהו קידש על היין מעל שולחן החול, עליו נפרשה מפה צחורה. קולות הזמירות ששר לו ביללת תנים ונהמת המדבר וסופת החול לא העיבה על טעם מאכלי שבת. מיד במוצאי השבת הבדיל רבי אליהו, ובאישון לילה החל לצעוד עם אשתו ובניו בעקבות השיירה. מה היו סיכוייהם להשיג בצעדתם את שיירת הגמלים שהשיגה אותם מהלך יום שלם? אך הנה זה פלא, לפנות בוקר השיגו את השיירה! אין זאת אלא שארעה להם קפיצת הדרך! בכבוד ובמורא התקבלו על ידי נוסעי השיירה והגיעו בשלום למחוז חפצם, לעיר קודשנו ירושלים.

מובא בספר 'יששכר זבולון', על רבינו, שלמד בצוותא עם החכם רבי ניסים עיני זצ"ל בבגדד לפני עלותו לא". הם למדו בספר "דברי שלום" של נכד הרש"ש זיע"א והתקשו בדבריו, לא הבינו כיצד הסביר את דברי סבו הגדול. אמר רבי אליהו מני, שנראה לו שהרב "דברי שלום" לא הבין את דברי סבו, רבינו שלום שרעבי זצ"ל. לאחר אמירה זו, הרב אליהו מני החל צועק בקול מר, בלי יכולת להוציא מפיו מילה, ובכה בכי תמרורים. לאחר ארבע שעות היכה בידו על ליבו כאומר "חטאתי", והתרפא. כאשר שאלוהו מה היה סיפור שהרש"ש הקדוש התגלה אליו ואמר לו: "מה כוונתך לדבר על נכדי שלא הבין את דברי, אתה הוא שלא הבנת אותם!" ועד שביקש מחילה, וסלח לו. ובהקדמת ספר 'זכרונות אליהו' הוסיף, שהרש"ש הודיעו שימות בחטאו זה, ולא יתכפר לו עליו! בכה רבינו והעתיך, עד שהרש"ש הסכים למחול לו, בתנאי שיקרא את שם בנו העתידי להיוולד לו בשמו. וכך היה, הרבנית ילדה בן ונקרא 'שלום', ע"ש הרש"ש זיע"א!

האדמו"ר רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם מצאנז זצ"ל: נולד בעיר רודניק ב-ד' בשבט ה'תרס"ה (1905). הראשון בשושלת מצאנז-קלויזנבורג. עמד בראש החסידות משנת ה'תש"ז (1946) ועד לפטירתו. מילדותו נודע כעילוי. בגיל 13 נבחן על הש"ס. בהגיעו לגיל 14 התייתם מאביו והוסמך להוראה. בגיל 21 החל לכהן כרב בקלויזנבורג (כיום קלז-נאפוקה ברומניה) ועמד בראש הישיבה. במהלך מלחמת העולם השנייה נשלח לאושוויץ ואיבד את אמו, אחיו, אשתו ואחד עשר ילדיו אשר נספו בשואה.

עם סיום מלחמת העולם השנייה החל להקים מוסדות תורה במחנות העקורים בגרמניה בסיוע הגנרל אייזנהאור שהיה מפקד צבאות בעלות הברית. בשנת ה'תש"ו (1945) הגיע לארצות הברית ואסף כספים כדי לעזור לניצולי השואה, וכן הקים מוסדות תורה שיועדו לניצולי השואה, אשר היגרו לניו-יורק (ארה"ב) ולמקסיקו. נשא אישה בשנית ונולדו להם שבעה ילדים.

בשנת ה'תשט"ו (1954) הגיע לארץ ישראל ובכ"א אדר הקים את הקריה החסידית קריית צאנז בנתניה וייסד את חסידות צאנז-קלויזנבורג. בשנת ה'תשל"ה (1974) הקים את בית הרפואה 'לניאדו' בנתניה המנוהל בהתאם לכללי ההלכה ואינו שובת גם במקרים של סכסוכי עבודה עם ההנהלה. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. בשנת ה'תשל"ח (1977) ייסד את מפעל הש"ס. ייסד גם בירושלים קריה ובה תלמוד תורה עבור חסידיו. נפטר בליל שבת, ט' בתמוז ה'תשנ"ד (1994). חי כ-89 שנים.

אביו: ר' צבי הירש (אב"ד רודניק). **אמו:** מרת חיה מנדל. **נשותיו:** הרבנית פסיה (בזיווג ראשון, בתו של האדמו"ר חיים צבי של ר' שמואל דוד אונגר, אב"ד מנייטרא). **בניו:** אדמו"ר צבי אלימלך (צאנז-נתניה), אדמו"ר שמואל דוד (מצאנז-קלויזנבורג בארה"ב). **חתניו:** ר' שלמה גולדמן (אדמו"ר מזוועיל-צאנז ביוניאן סיטי). ר' דב וייס (רבה של קרית צאנז בירושלים). ר' אפרים פישל מוטצען (רבה של קריית הבעש"ט בפתח תקווה). ר' שאול יהודה פריזנט (רב ביוניאן סיטי). ר' אליעזר דוד שפירא (רב חסידי צאנז בני ברק). **מתלמידיו:** ר' אפרים פישל הרשקוביץ (אב"ד האליין), ר' אשר וייס, ר' חיים צבי שפירא, ר' ישראל אריה זלמנוביץ, אדמו"ר מאיר הלברשטאם (מטשאקווא-בני ברק), ר' משה דב וולנר, ר' משה טוביה וייסברגר, ר' מנשה קליין. **רבותיו:** אביו, ר' צבי הירש. **מספריו:** ידברי יציב ישראל סבא ישפע חיים ישפע טהרה ידרך חיים.

זריזות ובהירות מחשבתו ויכולת הריכוז המופלאה של הגאון, באה הרבה פעמים לידי גילוי מרהיב. בעיקר בזמנים המיוחדים, שהקדיש כדי להכתיב את חידושו או את תשובותיו בהלכה. הוא הקריא את הדברים בעל-פה, והאנשים היושבים לפניו העלו על הכתב. מסוגל היה לעבור אז במהירות הבזק מעניין אחד למשנהו! וחוזר חלילה. כך התרחש הפלא, מסוגל היה להכתיב בבת אחת לשנים ושלושה מעוזריו, וכל אחד מהם כתב בנושא שונה. האחד ערך תשובה לשאלה מעשית, השני כתב פלפול בסוגיה, שנאמרה על ידו בישיבה, השלישי רשם אמרי שפר, שנתחדשו לו בעיניי הפרשה.

ואם לא די בכל אלה, הרי תוך כדי הכתבה משולשת זו, נזקק לפעמים להשיב לקריאה טלפונית של אחד מהעסקנים, או לקבל בקשה דחופה להתפלל על החולה, ולהכריע בשאלה רפואית, שיש בה פיקוח נפש וכיו"ב. כל זאת מבלי שריבוי הנושאים יפריעו או יגרעו כהוא-זה מצלילות דעתו לסדר דבר דיבור על אופניו.

על כך סח פעם ראש הישיבה בקרית צאנז הגרא"ש שמרלר: "בהשקפה לאחור, כשאני נזכר בימים מקדם, אינני מסוגל להבין, כיצד הספיק לרבינו יום רגיל בן כ"ד שעות, שיוכל לדחוס בו כל כך הרבה עניינים פעולות ומעשים".

פעם דנו בצוות הנהלת בית-הרפואה לניאדו בנתניה - בנוכחות המייסד כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם זצ"ל - בנושאי רפואה שונים, ובתוכם בנושא מחטים לזריקות רפואיות, שמשתמשים בהן בבית הרפואה. לצורך קבלת ההחלטה העלו שתי אפשרויות, שני סוגים של מחטים, שניהם בעלי איכות טובה העושים את מלאכתם נאמנה, אך היה קיים הפרש במחירים בין סוג אחד למשנהו, שהסתכם בסכום של 'שקל שלם' לכל מחט.

אנשי ההנהלה רצו, כמובן מאליו, לחסוך בהוצאות בית-הרפואה (עלויות המסתכמות במיליוני שקלים!) והצביעו על כך, שבמוסדות רפואיים אחרים גם כן משתמשים במחטים הזולים. אולם כאן התערב האדמו"ר, שביקש להבין דבר-מה, לפיכך, ביקש הוא להבין: "מדוע הסוג השני של המחטים יקר יותר?". הסביר לו אחד הרופאים, שהמחט היקרה מעודנת יותר ושימש בה יגרום לפחות כאבים לחולה מול שימוש במחט השניה. לא הניח הרבי להמשיך הלאה בויכוח והכריע מיד, שירכשו את הסוג היקר. הוא לא הסתפק בהחלטתו אפילו כהרף עין. באשר, כפי שהתבטא, שום מחיר לא היה בעיניו יקר מדי, אם ניתן בדרך זו להפחית פורתא את כאבו וצערו של איש יהודי.

קרדיט תמונה: Yael Simon, רישיון CC BY-SA 3.0, Wikimedia Commons

מאוד יקרו בעיני רבינו ברכות ואיחולים, שיצאו מפי ישראל קדושים. והיה חס על כל הזדמנות, שיהודי, אפילו פשוט, יברכו לבל יחמיצנה. פעם ביקש הרבי מיהודי אחד לערוך מכתב מסוים בשמו. כשסיים הלה לכתוב את המכתב, עבר הרבי במעוף עינו על הדברים והעיר לו: "בהיותי ילד, פעם אחת אבי זצ"ל נסע מן הבית למעונות הרפואה. וערכתי אליו באותם הימים מכתב על לימודי וכדו', ובתוך הדברים שכחתי לפעמים לברכו בברכת החיים "שליט"א". השיבני אבא בגלוית דואר כדברים האלה: "יש לך אב זקן אחד בארץ ואתה חס לכתוב לו שליט"א?".

בספר "לפיד האש" הובא הסיפור המופלא הבא, שיש בכוחו לעוררנו לאחדות העם, ועד כמה גדולה כוחה של המחלוקת: בדרשות שנשא הגאון זצ"ל, הצביע בכאב הרבה פעמים על התופעה המעציבה, שיצר הפירוד והמחלוקת גובר ומתפשט בימינו, וכי קנה לו שביטה גם בין יראי השם וחושבי שמו. הרב היה מאריך בדרשותיו עד כמה חשובה האחדות בעם ישראל, ומה כוחו של יצר הרע המסוגל להביא לפרוד בעם. באחד משיעוריו המפורסמים בחומש, סיפר ממראה עיניו עד להיכן מגיעה תוצאת המחלוקת: **פעם נקלע לעיירה קטנה בחו"ל שהתגוררו בה רק שנים-עשר יהודים, והנה התברר לו כי יש להם שני בתי כנסת!**

לפליאתו הרבה הסבירו לו אנשי המקום, כי יש בתוכם שני אנשים אשר הם מסוכסכים ביניהם ואינם מוכנים להתפלל בבית כנסת אחד. ועד כמה שניסו להשכיח שלום בין אותם שניים - לא צלחה בידם. אי לכך, לא היה מנוס, ולפיכך סידרו יהודי המקום ביניהם, שיתפללו תחילה בבית כנסת אחד שישה מן הציבור וארבעה נוספים יצטרפו למניין. ואחר כך ילכו שישה הנותרים לבית הכנסת השני ויצטרפו להם ארבעה (שכבר התפללו) למניין השני. **עד כדי כך הצליח השטן לרקד ביניהם גם בקהילה המונה רק שנים-עשר יהודים!**

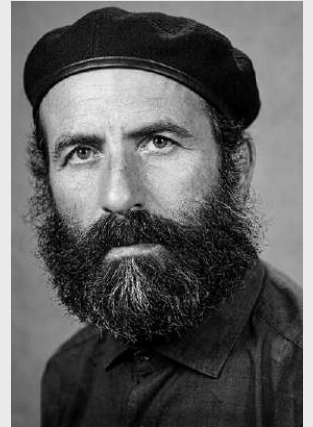
מידת האמת הייתה בראש מעיניו. בתקופה שהיה רבינו עסוק בחיפוש אחרי מקורות כספיים למימון בנייתו של בית החולים בנתניה, הגיע לביקור במדינת בלגיה, שם קיווה להשיג מעשירי המקום עזרה ממשיית רבה. ואולם כשעמד ודיבר ברבים, **מצא לנכון להשמיע דברי תוכחה ומחאה נוקבים ומייסרים, על פרצות שונות בצביון החיים היהודיים שנפרצו בקהילות הקודש.** הוא מחה בכאב עצום על שהבליעו בשיבה פלונית לימודים חיצוניים של בית הספר תיכון, כמו על ההרגל, שהשתבש לאחרונה לדבר בלשון עם-לועז, והליכה בחוקות הגויים. הרבי ידע בבירור, **שדבריו לא ינעמו לאנשי ה"מאה" שהם גם כן בעלי ה"דעה", וכי יקפח עכשיו במו-פיו את הסיכוי להשיג את מה שקיווה לקבל מהם לצורך בניין בית החולים, אולם כל זה לא עיכב אותו מלמלא חובתו כלפי שמיא.**

בספר "לפיד האש" מובא סיפור מופלא, המעיד, כי כאשר מתייעצים עם רב, יש לקיים את תשובתו כלשונה, וההצלחה תלויה באמונה: מכל החוגים והעדויות פנו לרבינו עם צרותיהם, כל מיני חולי וכל מיני מדווה, דאגות ועגמת נפש מכל הסוגים. הם האמינו בכוחו של צדיק לפעול ישועות. באחד המקרים צלצל הטלפון במוצאי ש"ק, כשהרבי ישב עדיין ב'סעודה שלישית' ועמד באמצע 'מזמור לדוד'. היה מדובר במקרה של פיקוח נפש - אשה חולנית, שמפני הסכנה ציוו הרופאים לנתחה בדחיפות. הרהיב המשב"ק להפסיקו מדביקותו. **הוא הקשיב לשאלה והורה להעביר מיד את האשה לבית חולים אחר. האנשים עשו כדבריו. התעלמו לחלוטין מדברי הרופאים שטיפלו בה, אשר הזהירו כי במידה ויטלטלו אותה להוציאה מבית החולים - יתחייבו בנפשה. לבסוף, אכן, הבריאה אשה זו כליל, בלא ניתוח.**

מעשה באדם שאושפז בבית חולים כשחיוו בסכנה. והובא עניינו לפני הרבי, שציווה להוציאו מיד מבה"ח זה ולהעבירו למוסד רפואי אחר, למרות שהרופאים הזהירו, כי הטלטול עשוי לקרב ח"ו את קיצו. נכנסו ובאו בני משפחתו אל הקודש פנימה, בניסיון לשכנע את הרבי שיחזור בו מהוראתו, כפי שהחולה עצמו ביקש מהם. הקשיב הרבי באורך רוח לדבריהם ואחר פנה אליהם ואמר בזה הלשון: "שימו לב. הלא זה עניין הקשור בפיקוח נפש. ההכרעה קשתה עליי מאד. אלא שאם האיש תולה עצמו לגמרי בדעתי, ואנכי שוקל את צדדי הדבר בלא שמץ של פניה אישית, אקווה, שיעזרו לי מן השמים לכוון אל העצה הישרה והנכונה. ברם, כאשר הלה מתווכח עמדי עפ"י שכל אנושי ומבקש להורות לי מה צריך אני לומר, ומי יודע, אולי באמת צדקו דבריו... ממילא, אין בחילי להשיב כלל... אימרו לו, שאיני מסוגל להכריע כיצד עליו לעשות".

מעשה בילד שנתקע מסמר חלוד עמוק בידו והובהל לבית החולים 'הדסה' בירושלים. שם טיפלו בפצע והזריקו לו זריקה 'סטאנוס' לצורך מניעת זיהומים והרעלה ח"ו בדמו. כשחלפו ועברו מהזריקה שלושה ימים, ביום הרביעי פתאום התנפחה ידו באופן מבהיל, והרופאים שבדקוהו אבחנו שלקה בהרעלת דם קשה, והעריכו, שאין מנוס מלקטוע את היד הנגועה. אחרת תתפשט ותלך ההרעלה בכל הגוף. המנתח המפורסם ד"ר נחום קוק הוא שהיה אמור לבצע את קטיעת היד. בצר לו ביקש אבי הילד מהרופאים להמתין ומיהר להתייצב לפני רבינו. כשדמעתו על לחיו תינה בפניו את צרתו. כששמע האדמו"ר את דברי הרופאים נזדעק וקרא:

"**הייתכן, גזלנים! לקטוע ידו של ילד רך?!"** ואמר בנחישות להגיד לרופא, כי בטרם ייגש לקחת בידו את אזמל הניתוחים, ייטיב לבדוק מחדש את מצב היד המורעלת. עשה האב כדבריו. והיה כאשר בדק ד"ר נחום קוק את הילד פעם נוספת, הכירו על פניו סימני הפתעה ופליאה, ובטפחו על שכם הילד קרא אליו בשחוק: "**קום וברח לך מפה... שכן קרה לך נס והכל השתנה**". וכדברי הרב - כן היה, לא היה יותר שום צורך לקטוע את היד.

הרב יוסף שלמה דין זצ"ל - נולד בשנת ה'תרפ"ד (1924) בחאלב (סוריה) למשפחת דיין המיוחסת עד דוד המלך. בהיותו כבן 10 שנים בשנת ה'תרצ"ד (1934) עלה לארץ והתגורר בשכונת רחביה בירושלים. למד תורה בשקידה עצומה וכן למד יחד עם אביו גמרא ופוסקים בעיון רב. בהיותו כבן 18 שנים נפטר אביו ורבינו נאלץ לעבוד כנהג הובלות. לאחר ששוחרר ממאסר הממשל הבריטי עקב הלשנה כוזבת החליט לפרוש מכל ענייני העולם הזה ולעסוק בתורה. נכנס בעומק פרד"ס התורה ושינה את שמו ל'יוסף'. התמדתו היתה לשם דבר, שמונה שעות רצופות עסק בתורה בעמל ובעיון נמרץ, תוך שהוא מצניע את עצמו וידיעותיו. **גאון בנגלה ובנסתר. ידע בע"פ את כל התנ"ך.** לא נשא אישה, חי בצניעות ושמר בקנאות על קדושת הברית. התרחק מהמותרות ואפילו תנור לא הסכים להכניס לביתו בחורף, כל עונות השנה לבש חולצה דקה, סיגף את גופו, ערך צומות וכאשר אכל הסתפק באורז חי שהושרה במים או תפוחי אדמה לא מבושלים או לחם ישן, עד שזיכך את חומריות הגוף.

לאחר שלמד בשקידה את הספר 'עץ-חיים' ומפרשיו וספרי קבלה נוספים והיה בקי בכל פרטיהם התמסר ללימוד 'תיקונים' תוך עריכת תפילות וסיגופים על מנת להוסיף קדושה על קדושתו. במשך 15 שנים רצופות התבודד בקברות הצדיקים בגליל, ייחד ייחודים נוראים, ביצע 'תיקונים' וערך תעניות ותפילות. סייע לנזקקים מכל שכבות הציבור, זכה להשיג השגות נוראות ולהתגלות נשמות הצדיקים ואמר כי **שעה אחת של תפילה בקברי צדיקים שווה ל-100 שעות לימוד בבית המדרש.** לא רצה שיכנו אותו בתארים ולא הסכים לקבל דבר ללא תשלום או יגיעה, התלבש בפשטות, שמח כאשר מיישהו ביישו ברבים, לעיתים התנהג באופן שיגחכו עליו כיוון שע"י כך יכופרו עוונותיו אולם על כבוד תלמידי חכמים והתורה לא שתק והוכיח בקול רם או בחשאי ובנועם. **בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. המקובלים ר' מרדכי שרעבי ור' יצחק כדורי העידו עליו כי היה אחד מ-ל"ו הצדיקים הנסתרים.**

אסף שנים רבות פרוטה לפרוטה וטרח רבות ומימן בכסף זה את בניית ההיכל בבית כנסת 'נזר אהרן' בירושלים באמתלא שיש תורם והוא רק המתווך ולא רצה ששמו יונצח. באדר ה'תש"מ (1980) לקה בהתקף לב חמור ואושפז תקופה ארוכה בבית הרפואה. בשנת ה'תשמ"ג (1983) אמר לתלמידיו: **'בעוד שנתיים ימים אני גומר את התיקון שלי'**. נפטר בערב שבת, ט' תמוז ה'תשמ"ה (1985) לאחר התקף לב ונקבר דקות ספורות לפני כניסת השבת. חי כ-61 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים.

סבא: ר' משה (מצד אביו). **אביו:** ר' ניסים. **אמו:** מרת ג'מילה. **מרבתי:** אביו, ר' ניסים. ר' מרדכי שרעבי. **מספריו:** **יתורת התיקונים** ויבוא עד חברון **יעוד יוסף חי**- קורות חייו ושל הצדיק ר' יוסף וולטר.

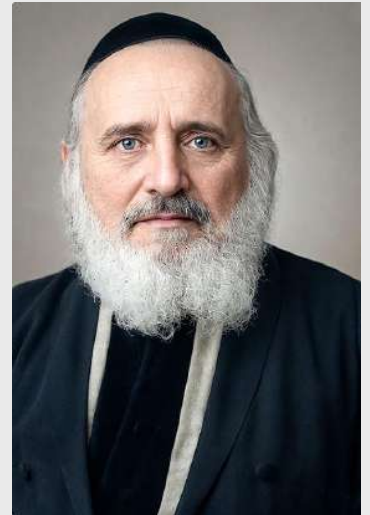
יפר תלמידו, שבאחת מהנסיעות הארוכות לקברי הצדיקים, הייתה צפיפות רבה בטנדר, עד כדי כך שנאלצו לשבת שלושה אנשים בספסל אחד. רבינו דאג אישית לישיבתו ונוחיותו המירבית של כל אחד מהחבורה ולעצמו הותיר מקום בספסל שבור, אשר כל תנודה של הטינדר הורגשה בו היטב. **ר' יוסף נאלץ לשבת רק על רגל אחת כי לשנייה לא נותר מקום.** משראו זאת בני החבורה, הזדרזו לשנות את מקום ישיבתו באומרם: "לא ייתכן שכבודו ישב פה". אבל רבינו סירב בתוקף ואמר: "אני בסדר, אני בסדר!".

עד כמה פרוש ורחוק היה מענייני העולם הזה תעיד העובדה הבאה, שאירעה באחרית ימיו. בערב ראש חודש תמוז האחרון בחייו, הגיע רבינו לבית תלמידו. הוא נכנס לחדרו וראה עוסק בצילום. המצלמה, שבה צילם התלמיד הייתה משוכללת מאוד, והיא פיתחה את התמונות בו במקום. התלמיד שלף מהמצלמה את התמונה שצילם זה עתה, ודרך אגב הראה אותו לרבינו שכאמור נכנס לביתו באותה השעה. ר' יוסף התפעל מאוד למראה עיניו ולא עיכל כיצד ייתכן לצלם ובאותו רגע ממש לקבל את התמונה.

הציע התלמיד לצלם את הרב, ואז יראו שניהם איך התמונה יוצאת מן המצלמה. רבינו התיישב על הכסא, והתלמיד צילם. כעבור רגע קט הוצאה התמונה. **ר' יוסף התבונן בה ולא האמין, שזו תמונתו מאחר שמעודו לא הסתכל על עצמו בראי.** אמר לו התלמיד: "אם אינך מאמין לי, שזו תמונתך, בוא ואוכיח לך!". נטלו התלמיד בידו והראה לו את דמותו המשתקפת בראי ואמר: "כבודו ישווה בין התמונה שביד לבין הראי, ויראה שזה אכן הוא". ר' יוסף הביע את התפעלותו הרבה ושאל שוב ושוב: "באמת זה אני? לא ידעתי!". וכל זאת למה? מרוב פרישותו מעניינים שבחומר לא הסתכל רבינו על צורתו החיצונית, אלא דאג אך ורק להשלמת ותיקון נשמתו הרוחנית.

ב. מזרחי מבאר יעקב הינה אם למשפחה ברוכת ילדים. מהשמים זיכה אותה בבנים ובנות, אשר גדלו ופרחו. בשכונתם גרה אשה קנאית וצרת עין אשר לא יכלה לראות בשמחת משפ' מזרחי. היא הביטה בילדיה בעין רעה וגרמה להם נזקים וחולאים גופניים. הדבר הציק לגב' מזרחי והיא ניסתה סגולות שונות אך ללא הועיל. בצר לה התייעצה עם הגאון ר' רפאל עבו זצ"ל והוא הפנה אותה למקובל הרב מרדכי שרעבי זצ"ל. הלה בירך את האשה ואכן סרו ממנה כל החולאים והנזקים.

חלפו שנים, והרב שרעבי התבקש לבית עולמו ושוב החלה השכנה להזיק בעיניה הרעות. הפעם פנתה היא לר' יוסף ועקנין (חתן ר' רפאל עבו) והלה הפנה אותה לר' יוסף דין. גב' מזרחי הגיעה עם ר' יוסף ועקנין ורבינו ביקש לדעת את שם השכנה. גב' מזרחי נקבה בשמה אולם רבינו אמר: **"רואה אני שיש לה שם נוסף. מהו שמה השני?"**. גב' מזרחי הביטה בתדהמה ברבינו נוכח רוח הקודש ונקבה הפעם גם בשם הנוסף. רבינו אכן עשה מה שעשה, ומני אז פסקה השכנה צרת העין להציק לגב' מזרחי והיא נושעה.

הצדיק הרב אליהו אמזלג זצ"ל - נולד בשנת ה'תרנ"ג (1893) לערך בעיירה איליג אשר בדרום מערב מרוקו. רבינו בילדותו התייתם מאמו, ואביו שהתקשה בגידול הילדים ביקש ממקורבו, הצדיק הגאון רבי חיים איפרגן זצ"ל מהעיר תיזנית הסמוכה (אביו של הצדיק המפורסם רבי שלום זיע"א בבא שלום מנתיבות שנפטר ב-ח' תמוז ה'תשנ"ד) שהיה מאוהביו ומעריציו וביקש אשתו מרת נז'ימא ע"ה תגדל את שלושת בניו היתומים. הגאון ר' חיים כמובן הסכים ומרוב הערצתו לרבי יעקב ולמשפחת אמזלג הקדושה, היה רבי חיים מצווה את שתאכיל קודם את בניו של רבי יעקב ורק אח"כ את ילדיהם שלהם. רבינו למד בישיבתו של בעל דודתו הגה"ק רבי יצחק אסבאג זיע"א כמו כן גדל בצל דודו הגדול והקדוש האדמו"ר רבינו אברהם אמזלג זיע"א והיה מקורב אליו וממנו ינק תורה וטהרה.

לימים התמנה רבינו למנהיג הקהילה הקדושה אשר באיליג והנהיגה בעוז ובגאון (לצדו שימש הגה"צ רבי אליהו שריקי זיע"א). בעל רוח הקודש. מלומד בניסים. מופתים רבים נקשרו לשמו. ענוותן מופלא. ביתו היה תמיד פתוח לרווחה עם הכנסת אורחים גדולה. בשנת ה'תשט"ז עלה לארץ ישראל עם מרבית יהודי העיר. רבינו התיישב בעיה"ק צפת ת"ו. היה מדמויות ההוד הבולטות בעיר. ייסד בעיר הילולא גדולה מידי שנה לכבודו של רבינו הקדוש רבי יעקב אביחצירא זיע"א. רבינו נהג לבקר את צאן מרעיתו מאיליג שהתגוררו אחר עלייתם בעיירה נתיבות. פעם בשנה התארח שבוע ימים בבית הצדיק רבי מסעוד משאש זצ"ל בנתיבות והיה מקבל אנשים לעצה וברכה (במרוקו רבינו גם כתב קמיעות), כמו כן היה התארח בבית הרה"ג רבי יעיש שושן זצ"ל (מחכמי איליג) במושב רחוב (נקרא גם פרוונה, ליד בית שאן) וקיבל אנשים לעצה וברכה. נפטר ב-י' תמוז ה'תשכ"ט (1969). חי כ-76 שנים. ציונו בעיר צפת.

סבא (מצד אביו): הגה"ק המלומד בניסים סבא דמשפטים רבינו שלום (הרב של איליג). **אביו:** הגאון הקדוש רבי יעקב. **אמו:** מרת תורה (בת הרב הקדוש רבי מרדכי הלוי זיע"א, מחכמי איליג). **בנו:** ר' יעקב. בתו מרת תורה (נישאה לר' חיים אוחננא). **מרבותיו:** הצדיקים הקדושים ר' יצחק אסבאג, ר' אברהם אמזלג.

הצדקת מרת חסיבא ע"ה אשת הרה"ג הצדיק רבי יעיש שושן זצוק"ל ממושב רחוב שליד בית שאן סיפרה, שפעם חלתה וביקשה מבעלה שילך איתה לרבינו כדי שיכתוב לה קמיע. בדרך רבי יעיש מכר כמה עיזים וצרר את הכסף בארנק ונתן ביד אשתו כאשר הוא מתכנן שבדרך חזרה יקנה ארון בגדים. הם נסעו לצפת באוטובוס. כשהיו בתחנה מרת חסיבא שכחה את הארנק. כשהיו בבית רבינו רבי יעיש שאל את אשתו: "איפה הארנק?" ואז היא גילתה להפתעתה שהארנק נאבד לה. רבינו שמע את דבריהם ושאל: "מה קרה?", כששמע שהארנק נאבד, אמר לרבי יעיש: "אל תדבר אתה שום דבר, אל תקלקל לה את המצב רוח, עוד מעט יבואו ויביאו לכם את הארנק לכאן". מדברי רבינו לא נפל דבר, כעבור זמן קצר נשמעו נקישות בדלת, והגיע אדם שמצא את הארנק בשלימותו. הוא פתח את הארנק כדי למצוא את פרטי בעל הארנק ושם הוא ראה כסף ואת התמונה של רבינו. הוא בא לבית-רבינו כדי להחזיר את הארנק בתקווה שהמאבד יגיע לבית הצדיק. (מפי בעלת המעשה, ומפי רבי יעקב הי"ו בנו של רבינו)

הצדיק רבי מאיר כהן מנתיבות היה השליח של רבינו בעיר נתיבות. הוא היה אוסף תרומות שאנשים התנדבו ושולח לרבינו לצפת. כמו כן אחרי פטירת רבינו היה שולח את הכסף לאשתו הרבנית מזל ע"ה ביום הילולת רבינו. פעם רבי מאיר התעכב במשלוח הכסף לרבנית בגלל שאנשים שהתנדבו עדיין לא מסרו בידיו את הכסף. רבינו נגלה לו בחלום ואמר לו: "עכבת בשבועיים". רבי מאיר מיד הזדרז וגבה ממי שיכול ואת התרומה של מי שלא יכול לתת השלים מעצמו ושולח לאשת רבינו. בשנה נוספת שהתעכב רבי מאיר במשלוח הכסף לאשת רבינו, נגלה רבינו בחלום לדודו של רבי מאיר, הצדיק רבי יעקב כהן זצ"ל ושאל אותו: "אתה רואה את מאיר?". הוא מיד יצר קשר וסיפר לרבי מאיר את החלום והרמז הובן. (נכתב ונערך בחסדי ה' יתברך על ידי: הרה"ג יוסף חיים דאבדא שליט"א ר"מ 'אור צדיקים ישמח' בנתיבות).

פעם רבינו נסע מעירו איליג בדרכו לעיר הגדולה קזבלנקא. הוא לקח איתו תיק ובו טלית ותפילין וספרי קודש, בנוסף הניח בתיק כמה בקבוקי ערק בשביל לתת לבן דודו האדמו"ר הקדוש רבי סלאם אמזאלאג זיע"א כשיפגשו בדרך בעיר תיזנית בה התגורר. החוק במרוקו אוסר את השימוש בערק. המושל באיליג היה מתיר ליהודים להכין ערק וכאשר היו באים שליחים מחוץ לעיר לעשות בדיקה, המושל היה מודיע ליהודים לפני כן והם היו מחביאים את הערק וכך לא נתפסו. אומנם בעיר תיזנית היה הדבר אסור ומי שהיה נתפס היה יושב כמה חודשים בכלא. רבינו נסע על גבי הפרד עד העיירה תאלעינת, שם חיכה בתחנה לתחבורה המובילה לתיזנית. בינתיים רצה רבינו להתפלל ופתח את התיק להוציא סידור. בלש שהיה במקום הבחין בבקבוקי הערק שבתיק ושתק. הבלש עקב אחרי רבינו ונסע איתו לתיזנית, שם הזעיק את המשטרה.

השוטרים שהגיעו שאלו את רבינו: "מה יש לך בתיק?". רבינו ענה: "רק ספרים" כאשר בליבו התפלל בזכות זקנו הקדוש רבי שלום זיע"א שיצילו ה'. השוטרים פתחו את התיק ובאמת לא ראו כלום חוץ מספרים. הם היכו את הבלש על שהטריחם לשווא והלכו להם. (בגרסאות אחרות של הסיפור בבקבוקי הערק הפכו להיות מלאים במים או בשמן). רבינו התחיל לסדר את התיק והנה הבקבוקים נמצאים. אותו בלש ראה זאת שוב ורצה לקרוא שוב לשוטרים. רבינו אמר לו: "או שתשתוק או שעכשיו יובילוך לקבורה". אותו הרשע פחד מדברי רבינו והלך לו. בינתיים הגיעה השמועה לבן דודו הקדוש רבי סלאם. בן הדוד הלך בדאגה לראות מה שלום רבינו. רבינו יצא לקראתו והרגיע אותו וסיפר לו כל מה שאירע ואת ישועת ה' יתברך (מפי רבי מסעוד לוגאסי הי"ו נתיבות).

חכם משה (בישי) מימון זצ"ל - נולד בסביבות שנת ה'תרי"ז (1856) בעיר גאבס שבתוניס שהיתה עיר של חכמים. משפחתו מיוחסת עד הרמב"ם 'הנשר הגדול'. מילדותו ניכר כי לגדולות נוצר והיה מסתופף בחצרות ה'. לאחר פטירת רבו, התמנה לרב של יהודי גאבס ושימש כדיין ומורה צדק, דרשן, חזן בשבתות וימים נוראים, ובעל תוקע. נודע בנועם תפילתו והיה מושך את ליבם של ישראל לאביהם שבשמיים. הרביץ תורה ברבים. למד עם אליהו הנביא זכור לטוב. נפטר ב-י"א תמוז ה'תרפ"ח (1927). חי כ-71 שנים. ציונו בגאבס. לאחר כחמישים שנה, בחודש תמוז ה'תשל"ו (1976) הועלה ארצה והתברר כי גופו של הצדיק שלם כביום פטירתו, והוא נטמן בבית העלמין הישן בבאר שבע.

אביו: חכם יצחק. **אימו:** מרת שויכה. **מרביתיו:** אביו, חכם יצחק, חכם אברהם עלוש (רב העיר גאבס). **חבריו לתורה:** הגאונים הצדיקים חכם פראג' עלוש (מח"ס 'אוהב משפט' - שו"ת), חכם יצחק בוכבזה (מח"ס 'גנזי ברכה' על הזוהר הקדוש), וחכם פראג' דמרי (מח"ס 'ראש פינה' דרושים ומערכות).

נשותיו: מרת זימרה (זיווג ראשון), מרת רחל (זיווג שני). **ילדיו (מזיווג ראשון):** 11 בנים ובנות (ביניהם ר' עזר הי"ד שנרצח בחיי אביו). **ילדיו (זיווג שני):** 2 ילדים שאומצו ע"י חכם חיים חורי לאחר פטירתו. הצעיר הוא ר' מצליח. **מספריו:** **ידברי משה** • המילואים למשה - חידושי תורה ודרושים **ישיר משה** - פירוש על תהילים • **יהלל פי** - על הגדה של פסח • **משה ידבר** - חידושים על הש"ס • **משה אמר** - חידושים על התורה וליקוטי חז"ל • **ויגד משה** - על שיר השירים. (הודפסו ע"י תלמידיו ובנו ר' מצליח).

○ **יפר ר' נסים זאב סרוסי:** רבינו היה מקבל שבת מוקדם, וכבר ביום שישי מעט לאחר חצות היום כבר היה מסיים את סידור ענייניו לכבוד שבת והולך לביהמ"ד ללמוד תורה עד כניסת השבת. בין ביתו לבית המדרש היה השוק של גאבס ובאופן קבוע היו שם אנשים רבים ועגלות וכדומה. פעם אחת הלך כדרכו ביום שישי לבית המדרש ובדרך ראה תמר מושלך בשביל, מלמל רבינו לתמר שאם ימתין לו עד מוצ"ש, יקח אותו ויברך עליו כראוי, ואכן בחזרתו בערב שבת והנה התמר עדיין נמצא באותו מקום ואף אחד לא נגע בו.

גם כשהלך רבינו להתפלל שחרית וכן בזמן שהלך לתפילת מנחה עדיין התמר היה מונח באותו מקום. לאחר צאת שבת לפי שיטת רבנו תם עבר שם רבינו וראה שעל אף כל ההמון וההמולה בשוק כל היום וכל העוברים והשבים, התמר נמצא באותו מקום. לקח אותו רבינו, ניקה אותו בדש בגדו והלך לביתו. כשהגיע לביתו, הניח את התמר מולו ועשה הבדלה וקרא מספר הזוהר ואת שאר הפסוקים והעניינים שהיה נוהג לקרוא בכל מוצאי שבת-קודש ובסיום כל זאת לקח את התמר, פתח אותו ובדק אותו מתולעים ולאחר מכן בירך עליו בכוונה ואכל אותו.

בלילה התעוררו בני המשפחה לקול צעקותיו מתוך חלום שחלם וצעק בקול: "**שבת, שבת**". כשהעירו אותו ושאלו מה היה לו, ענה להם שבתמר שאכל היתה מגולגלת נשמה של אחד מבני הקהילה שנפטר לפני מספר חודשים וכעס עליו הנפטר בחלומו, מכיון שהיה צריך להמתין לו כל כך הרבה זמן עד שתיתן אותו בברכה ואכל אותו, ורבינו ענה כנגדו: "שבת", כלומר ביקש לומר שלא היה יכול לטלטל את התמר בשבת.

אשתו, מרת רחל בחלה יום אחד כאשר היה לומד בחדרו ורצתה להביא לו כוס תה חם לשתות. כשהתקרבה לדלת שמעה קולות של שני אנשים בתוך החדר ושהרב מדבר עם מישהו. מיד שבה למטבח והכינה כוס נוספת לאורח. כשנכנסה לחדר, הניחה את שתי הכוסות על השולחן, שאל אותה הצדיק: "מדוע הבאת שתי כוסות? הרי בחדר הוא נמצא לבד". ענתה לו ששמעה עוד מישהו בחדר. **אז גילה לה ששמעה את קולו של אליהו הנביא שעסק איתו בלימוד באותה שעה.**

אלמנתו של רבינו היתה הולכת מדי פעם לשפוך שיחתה על קברו בגאבס כדי להתפלל. פעם אחת שהייתה שם סיימה את תפילתה והניחה עשב על מצבתו והלכה לה. בית העלמין היה מרוחק מן הישוב והייתה צריכה לצעוד במשך זמן רב. לפתע עברה שם מרכבה רתומה לסוסים. סימנה האלמנה לבעל העגלה אם יוכל לאסוף אותה אל העיר. בעל העגלה עצר והיא ועלתה למרכבה.

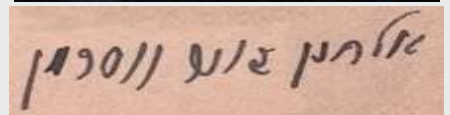
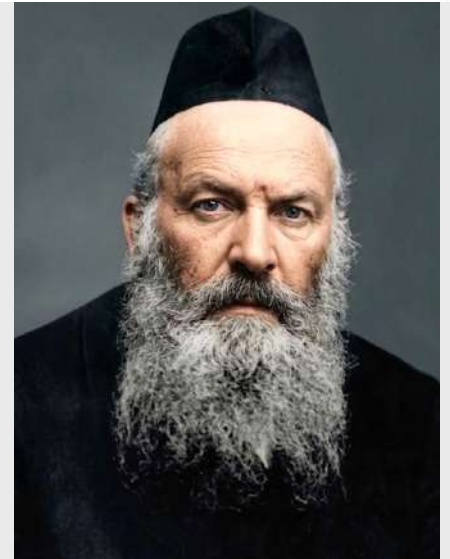
מיד כשישבה בתוך המרכבה ראתה לפניו את דמותו של בעלה ופניו זועפות. הוא אמר לה: "קפצי מיד מן המרכבה הזו שבעליה אנשים רשעים ורוצים לחטוף אותך!". שאלה אותו: "כיצד זה באת עכשיו?". וענה לה כי העשב שהשאירה על קברו גרם לו שהוא ערב לביטחונה עד שובה בשלום לביתה. ואכן היא קפצה מהמרכבה וניצלה מהחטיפה.

○ **י**פור מרטיט על העלאת עצמותיו של הרב המחבר לארץ סיפר אדם אחד סגי נהור אשר בא לנחם את נכדיו של רבינו לאחר פטירת אביהם ר' מצליח מימון ז"ל. הוא היה מבין האנשים שהעלו את עצמותיו של רבינו לארץ (שכיום קבור בבית העלמין הישן בבאר שבע). כאשר באו להעלות את עצמותיו הזהירו את כל העוסקים בכך שכאשר מוציאים את הצדיק מקברו, שלא יסתכלו בפניו כלל.

ברגע שפתחו את הקבר, הוא לא התאפק והביט על הצדיק, וראה כי גופתו של הצדיק היתה שלימה למרות שחלפו כ-40 שנה! מאז קבורתו ולא זו בלבד אלא אפילו זקנו שלם והדור!!! אולם כשהביט בפני הצדיק הסתנוור מאור גדול שבקע משם ומיד התעורר, ושאר האנשים שם המשיכו בהתעסקות קבורתו עד שהביאוהו לארץ.

בנו של רבינו נפטר בחייו של אביו והיה רבינו דואג לכלתו ועורך בשבילה קניות כל שבוע. לאחר תקופה ארוכה שהיה עורך את הקניות שם לב שהיא לעולם אינה מבקשת ממנו שיקנה לה שמן. פעם אחת כשנתנה לו רשימה לקנות שאל אותה: "וכי לעולם אינך זקוקה לשמן?". ענתה לו שאינה צריכה משום שיש לה כד אחד וממנו לוקחת שמן. הצטער רבינו מאוד על ששאל אותה על כך ואמר לה ללכת להביא את הכד וכשהיא הביאה את הכד הוא היה ריק לגמרי שכן הברכה שהיתה בו הסתלקה מכיון שהפסיקה להיות סמויה מן העין.

הסיפורים מעובדים מתוך 'כיסא רחמים'

הגאון הרב אלחנן בונים וסרמן זצ"ל הי"ד - נולד בשנת ה'תר"ן לערך (1890) בעיר בירז בליטא. גאון. צדיק. ראש ישיבה. בצעירותו למד בישיבת טלז, שם התגלה כעילוי. בשנת ה'תרס"ג (1903) ייסד את ישיבת אמיצ'סלב ברוסיה. בשנת ה'תרס"ז (1907) הגיע לראדין, למד ב'כולל קדשים' אצל מרן ה'חפץ חיים' והפך להיות תלמידו המובהק. בשנת ה'תר"ע (1910) קיבל את הרבנות בבריסק.

בשנת ה'תרפ"א (1921) מונה כראש ישיבת 'אוהל תורה' בברנוביץ. ישיבתו הייתה ישיבה לבחורים צעירים, ובתקופת עמידתו בראשה עשתה לה הישיבה שם כאחת הגדולות והזהרות בתורה והשפעתה הייתה על כל מדינות אירופה. היה מקורב לגאונים ר' יוסף רוזין ולרבי חיים עוזר גרודזנסקי, שהיה גיסו. הרב התנגד לציונות וראה בה סטייה חמורה מדרך היהדות. מרבני 'אגודת ישראל'.

בפרוץ המלחמה השניה היו בישיבת ברנוביץ למעלה מארבע מאות תלמידים. כבר בתחילת המלחמה נפגעה העיר ברנוביץ קשות, כאשר הגרמנים הפציצו אותה מן האוויר. ר' אלחנן ור' ישראל יעקב, יחד עם קבוצת בחורים, שהגיעו אחרי תלאות רבות לקובנה שבליטא, ניסו למצוא משם דרך בתקווה להגר לארץ חופשית, אבל אחרו את המועד. עם הכיבוש הגרמני של קובנה בשנת ה'תש"ה (1941), כאשר החלו השילוחים ההמוניים למקומות ההריגה, מסר הרב שיעורים על קידוש ה'.

הוא אף הורה לבנו ולתלמידיו את נוסח הברכה שיש לומר, בעת שמוסרים את הנפש על קידוש השם. כאשר נלקח עם רבנים ותלמידים מגטו קובנה נשא דברים על כובד משקלה של ההתכוונות באותם רגעים, עד כדי כך שמחשבה בלתי ראויה עלולה לפסול את גודל המעשה. נרצח ע"י הנאצים ימ"ש ב-י"א תמוז ה'תש"א (1941) בסלובודקה. חי כ-51 שנים בלבד. על שמו הוקמה ישיבת 'אור אלחנן' ע"י בנו, הרב שמחה וסרמן והרב משה חדש. נכתב עליו הספר 'אור אלחנן' המתאר את תולדות חייו ופועלו של הרב.

מרבותיו: הגאונים הצדיקים ר' אליעזר גורדון, ר' שמעון שקופ, ר' מאיר ישראל הכהן (מרן ה'חפץ-חיים'), ר' חיים מבריסק. **ילדיו:** ר' אליעזר שמחה וסרמן, ר' נפתלי הי"ד. **אשתו:** בתו של ר' מאיר אטלס (רבה של סלנט). **מספריו:** יקובץ שיעורים - פירוש על הש"ס יקובץ מאמרים ואגרות - מאמרים במחשבה והשקפה ופירושי אגדה יקובץ הערות - פירוש בצורת שו"ת על מסכת יבמות • דברי סופרים - דיונים על מסורת התורה יעקבתא דמשיחא.

הרב היה איש אמת, ולא חת מפני אף אדם. בספר 'אור אלחנן' העיד אחד מתלמידי ישיבת 'אהל תורה' בברנוביץ עדות אישית: פעם אחת נוכחתי כאשר הקהיל סביבו הנדבן ר' מרדכי סדובסקי (שהיה מעשירי ברנוביץ שבנה בניין עבור הישיבה) בחצר בית המדרש העירוני, אנשים רבים וסח להם את הדברים הבאים בהתרגשות רבה: "עברתי בחיי הרבה ארצות וימים. נפגשתי עם כל מיני אישים, ואדם כרבי אלחנן וסרמן עוד לא ראיתי..."

מה מצא הנגיד ברבי אלחנן? ובכן, כך היה מעשה: טובי העיר ברנוביץ התאספו להתייעצות בעניין ציבורי חשוב והזמינו אליה גם את ראש הישיבה רבי אלחנן וסרמן. במהלך האסיפה העלה מר סדובסקי, שנמנה עם פרנסי הקהילה ועשיריה, הצעה מסויימת והנוכחים התחילו להתנוכח ולדון עליה בכובד ראש. כיוון שהכיר בהם רבי אלחנן, שמתייחסים להצעת סדובסקי ברצינות אך ורק בגלל כספו ובגלל נדבנותו, ואילו לא זאת לא היו מקדישים לה כלל תשומת לב, הפליט מפיו משפט קצר: "אלו דברים בטלים, אין על מה לדון". וכנהרף עין הוסרה הצעת סדובסקי מעל הפרק.

"שוו בנפשכם מאי משמע רבי אלחנן" - קרא הנגיד לעבר הקהל - "הלא ידעתם, כמה אוצרות בזבזתי למען בית הישיבה, ואני תומך בה גם כל ימות השנה, אבל הרבי אינו נושא פנים אליי, כשנראה לו שאיני כדאי לחוות דעה בענין ציבורי, לא חשש להגיד בפומבי דברים כדורבנות - מי כמוהו איש אמת".

בספר "נר לשולחן שבת" מובא סיפור המראה בעליל, מה כוחה של ברכה מאת הרב: סיפר הרה"ג יו"ט ליפא פלמן: משפחת סבתי הרבנית הצדקנית, חנה רחל פלמן, בתו של הגה"צ רבי צבי הירש גוטמן, גרה דלת מול משפחת ראש הישיבה, הגאון רבי אלחנן וסרמן, בין המשפחות היו יחסי שכנות מיוחדים מאד. באחד הימים ראה רבי אלחנן את סבתי חנה רחל ואחותה שרה בילה, שתי ילדות קטנות כשהן סוחבות סלים מלאי אוכל, מזיעות, ובקושי מצליחות להתקדם. הזמן לא היה ערב חג והדבר היה לא שגרתי... שאל אותן רבי אלחנן לפרש הדבר, והן השיבו: "זה בשביל הבחורים".

המצב הגשמי בישיבת ברנוביץ היה קשה מאד, ולא היה מספיק אוכל לבחורים. שתי "הצדיקות הקטנות" ששמעו על כך וראו את הבחורים שהיו רזים וחלושים החליטו לעשות מעשה, עברו מבית לבית ואספו אוכל. רבי אלחנן התרגש מאד, וברך אותן באריכות ימים ושנים. סבתי חיה עד גיל תשעים ושמונה, ועד יומה האחרון היתה בדעה צלולה. היא נפטרה ה' אדר תשס"ד. אחותה, הרבנית שרה בילה קפלן, שהיתה קטנה ממנה בארבע שנים נפטרה ארבע שנים אחריה, גם היא בצלילות דעת עד יומה האחרון בגיל תשעים ושמונה, ביום ה' אדר תשס"ח!!! הן קבורות זו ליד זו ב"חלקת יוצאי אמריקה" בהר הזיתים.

לעל ענוותנותו והתבטלותו המרובה הובא בספר "מרבצי תורה ומוסר": תלמידיו מספרים, שביקש בתחנונים שלא יכבדוהו בעליה לתורה ביום הדין. כשתמהו על בקשתו המוזרה, כי הרי הלכה היא, שראוי להדר לעלות לתורה באחד מעשרת ימי תשובה, השיב ר' אלחנן בענווה: "אני חושש להתבלט ביום הדין, פן יבקרו בשמיים את פנקסי היטב, ומעדיף אני לקיים בנפשי: 'בתוך עמי אֶנְכִי יִשְׁבֶּת' (מלכים

כשנה לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה ביקר רבינו באמריקה. כשהתכונן לחזור, תמחו מעריציו: "הלא הסכנה של היטלר מוחשית ביותר!". הם ביקשו לשכנעו להישאר שם, ואף הוצע לו להביא את שני בניו (שהיו עדיין בחורים) לאמריקה. השיב רבינו: "וכי שני בנים יש לי?! הלא ארבע מאות בנים יש לי! כל התלמידים בישיבה הם בני, ולא אוכל להפקירם".

העניות בביתו של רבינו הייתה נוראה. סיפר בנו ר' שמחה, שהם היו ממש רעבים ואפילו ללחם בלבד. מעולם לא ראה את אביו נועל נעליים שלמות, גם בימי החורף, כאשר המים חדרו לנעליו. אולם רבינו סירב לקחת מכספי הישיבה מעבר לסכום מינימאלי. תחנוניה של הרבנית בדבר הקשיים הכלכליים והפצרותיה בעניין החובה לדאוג לפחות למינימום הדרוש לא הועילו.

על כספה של הישיבה היה שומר מכל משמר ולא הרהיב עוז לבקש לפרנסת ביתו מעבר לאותו סכום מינימאלי. וכתשובה לשאלת אשתו תמיד היה עונה בצדקותו: "הלא אני לוקח כסף מהישיבה. המצב הכלכלי של הישיבה קשה עד למאוד, ולכן אין לי הזכות לקחת פרוטה אחת נוספת, אם אפשר להתקיים בלעדיה".

כשנפטר חמיו של רבינו, הגאון ר' מאיר אטלס, באו נציגי קהילת שאוולי אל רבינו והציעו לו את הרבנות המכובדת בעירם, שמתן שכרה בצדה. רבינו מיד סירב לקבל את הרבנות ואמר: "אומנם אני מכבד את הקהילה החשובה של חמי, אך התפקיד שלי הוא להיות מלמד תלמידים ומרביץ תורה ברבים".

הרבנית הפצירה בו מאוד לקבל את הרבנות וטענה: "הרי זו השגחה משמיים. מציעים לך משרה שיכולה לכלכל את המשפחה בכבוד הראוי, אין לך ולא תהיה לך הטענה של 'אסור לקחת כסף, אף לא פרוטה מהישיבה'. איך אתה יכול לדחות הזדמנות זו ולתת לדלות ולרעב להמשיך ולשלוט בביתנו?!".

מאחר ונוכחה לדעת כי לא הועילו כל הפצרותיה ואין באפשרותה לשכנע את בעלה להסכים ולקבל את המשרה כרב, פנתה אליו ואמרה: "הלא הרבי שלך הוא החפץ חיים הקדוש. כל מה שיגיד - עלינו לעשות. ברצוני שתיסע לחפץ חיים ותציג בפניו את השאלה. אם יכריע שעלינו להישאר כאן, אקבל זאת ברצון ולא אפנה אליך שוב בעניין זה, ואם יפסוק שעליך לקבל את הרבנות הגדולה של אבי, הרי בוודאי תקבל זאת על עצמך".

רבינו קיבל, כמובן את הצעת אשתו, וסיכם עם עגלון שיסיע אותו לראדין. בהגיע הזמן המתין לו העגלון לפני הבית, אך רבנו עמד בפנית הבית והתנועע. חשבה הרבנית שהוא מתפלל ולא רצתה להפריע. אחרי זמן רב איבד העגלון את סבלנותו ואמר: "או שהרב יצא ויעלה לעגלה או שאני עוזב את הבית".

התקרבה הרבנית לפינה שבה עמד רבנו וראתה שעניו זולגות דמעות והוא רועד מבכי. מיד הבינה שהוא חושש מהכרעת ה"חפץ חיים", שמא יורה לו לעזוב את הישיבה ולקבל את הרבנות. פנתה אליו הרבנית ואמרה: "אם כל כך כואב לך לעזוב את הישיבה, אני מוותרת על בקשתי. אל תיסע לחפץ חיים. המשך להיות ראש-ישיבה כרצונך, ואני אמשיך לגדל את הילדים כפי האפשר במצב הכלכלי הקשה שלנו".

בספר 'אור אלחנן' הובאו הסיפורים המופלאים הבאים, שיש בהם כדי ללמדנו, עד כמה היה חש בעול תלמידיו ובדאגתו לזולת והם עמדו בראש מעייניו: בימים שקופת הישיבה בברבוביץ הייתה מרוקנת ולא היה כדי לשלם לסוחרים עבור מצרכי המזון שמוכרים לטובת הישיבה, היו התלמידים נאלצים להזדקק ללחם חסד, אם ל"אכילת ימים" על שולחנם של בעלי בתים (הכוונה שבכל יום היו אוכלים על שולחנו של מישהו שהתנדב והיה עוסק למחייתו) או ללחם הנאסף בחיזור על הפתחים. ופעמים שגם זה לא השיגו מפני סיבות שונות, ואז היו נשארים כל היום ללא אוכל ומשקה.

וכשכך היה המצב בישיבה, ציווה ראש הישיבה הגאון רבי אלחנן בונם וסרמן זצ"ל להנהיג כך גם בביתו. בכל עת שהתלמידים לא קיבלו ארוחתם, אין אוכלים גם אצלו! ובימים שהארוחה הייתה מצטמקת, הסתפקו במנות רעב גם בחוג המשפחה. "איככה אתדשן בבשר ומרק בזמן שלתלמידים שלי חסר לחם?" היה אומר.

סח בנו של רבי אלחנן בצעירותו לחברו: "כאשר אבא מגייס כספים ושולח הביתה, הוא מזהיר אותנו לפרוע קודם כל את החובות לרמ"ם, כי הם שכירי וקודמים לו על פי ההלכה. אחר כך יש לפרוע לבעלי חובות, לסוחרים ושאר נושים. ורק אם ישארו מעות, מותר היה לקחת גם לכלכל אותנו. אנחנו תמיד בסוף התור".

בחורף שנת ה'תרפ"ח חזר ר' אלחנן וסרמן ברכבת לביתו שבבירבוביץ. כשירד מהרכבת, עלה ר' אלחנן, יחד עם תלמידו ואדם נוסף, על עגלה לכיוון ביתם. מייד התחיל התלמיד לספר באוזנו של הרב אודות השיעורים בישיבה, היות שידע שר' אלחנן ישתוקק לשמוע את תוכן חידושי התורה החדשים שהושמעו בישיבה.

אולם להפתעתו הרבה, סירב הרבי להקשיב לדבריו והעדיף להמשיך בשיחת חולין עם האדם הנוסף, שנסע עימם בעגלה. ר' אלחנן שאל בהתעניינות, מהם המאכלים הערבים לחיכו, שאל שאלות על דירתו, עיסוקיו ועוד כהנה וכהנה שאלות... רק לאחר שהגיעה העגלה לביתו של אותו אדם והוא ירד מהעגלה, פנה ר' אלחנן לתלמידו ואמר: "עכשיו אתה יכול לחזור על השיעור שלמדת בישיבה". לתמיהתו של התלמיד הסביר: "ראה, חששתי, כי בשעה שנשוחח בדברי תורה, אדם זה יושב עמנו, שאינו תלמיד חכם יחוש באי נוחות, ולא יהיה לו נעים בחברתנו...."

עד כמה חס הרב על כספי הישיבה יעיד הסיפור המופלא הבא: על הגאון רבי אלחנן וסרמן מסופר, שכאשר נקרעו מנעליו, מרוב שימוש ולא היה שייך עוד לנעול, אף על פי כן סירב לקחת כסף מהישיבה ולהחליפן בחדשות, כי אם הורה למוסרן לידי סנדלר, שיתקן בהם טלאי (וביקש שיטלאי מבחוץ... ולא מבפנים, כדי שהטלאי לא ישפשף ויפצע את עור רגליו).

העוזרת שהכינה ארוחות בביתו (לאחר פטירת הרבנית) ראתה פעם בשוק, שהביאו תפוזים מפורטוגל ומוכרים אותם בזול, וקנתה עבורו תפוזים אחדים לכבוד שבת. אך הוא סירב לאוכלם, בנימוק, כי הישיבה היא שמשלמת בעד כל צרכיו, וממילא אינו רשאי להזדקק למותרות...

הרב צבי הירש אייכנשטיין מזידיטשוב בעל ה'עטרת צבי' זצ"ל- נולד בשנת ה'תקכ"ג (1763) בעיר סאמבור. מילדותו ניכר היה עליו כי לגדולות נוצר. היה מתמיד עצום ולפי עדות של אחד מתלמידיו היה לומד בכל יום שבעה דפי גמרא וחוזר עליהם בו ביום שבע פעמים וכך מסיים את הש"ס בכל שנה שבע פעמים. **גאון בנגלה ובנסתר** ובשל ידיעותיו המקיפות בזהר הקדוש זכה לכינוי 'שר בית הזהר', וכל הנהגתו הייתה בדרך זו. גדולתו וקדושתו היו למעלה מגדר אנושי, וזיכר את מידותיו. **התפרסם כקדוש עליון**. אחרי חתונתו קבע רבינו את ישיבתו בבית חותנו בכפר רידא הסמוך לזידיטשוב וגם לרוזדול ועסק בתורה הקדושה. סיפר הגה"ק מקלויזנברג על רבינו, **שמעולם לא ישן יותר משעה ומחצה בלילה אחד, וגם בתוך זמן זה היה מתעורר שלוש פעמים, כדי שלא ישן שיתין נשמי ברציפות** ועוד כאשר היה מלמד לתלמידיו, היה הפלפול עצום ועמוק מאוד עד כי הוצרכו השומעים לחבוש ראשם כדי להבין עומק פלפולו.

פיזר כמעט את כל ממונו לצדקה בהצנע. במשך ימי חייו השיא ארבעים יתומים ויתומות, ותמיד כשהשיא אחד מיוצאי חלציו השיא גם כן יתומה אחת ונתן ליתומים או יתומות אלו שהשיא, לא רק נדוניה, כי אם גם מזונות על שולחנו אחר חתונתם כמה שנים כמו שנתן מזונות לאותו זוג. העידו תלמידיו הגדולים של רבינו כי נשמתו משורש נשמת רבי עקיבא ונשמת מהרח"ו וכן נשמת ר' לוי יצחק מבריטשוב. **בעל רוח-הקודש**. **רבים פנו אליו ונושעו**. מסר עצמו להצלת עם ישראל לאחר שפרצה מחלת החול-רע וביקש מהבורא להיות כפרה על עם ישראל ושבע לאחר מכן חלה במחלה זו ומיד לאחר פטירתו אפילו החולים שהיו מסוכנים- התרפאו והמגיפה נעצרה. נפטר ב-י"א תמוז ה'תקצ"א (1831). הרה"ק ר' מאיר מפרמישלאן אמר שהכריזו בשמיים, שביום י"א תמוז לא ירדו גשמים בזידיטשוב, כדי שיוכלו העולים לציון רבינו להשתטח באין מפריע. והכרזה זו מאומתת בכל שנה ושנה בזידיטשוב שבפולין. חי כ-68 שנים.

אביו: ר' יצחק אייזיק מסאפרין שבהונגריה (צדיק נסתר שבחר להתפרנס מעמל כפיו ושימש כמזג בכפר ומעולם לא סעד על שולחנו בלי שעני יסעד עימו, ואם לא הזדמן עני היה יושב בתענית עד שיזדמן).

אמו: מרת הינדא (בת ר' צבי). **אחיו:** ר' ישכר בריש מזידיטשוב, ר' ליפא מסאמבור, ר' משה מסאמבור (מח"ס 'תפילה למשה') ור' אלכסנדר סנדר מקומרנא. **מרבתינו:** ר' יעקב יצחק הלוי הורביץ (ה'חוזה מלובלין), ר' ישראל הופשטיין (המגיד מקוזניץ), ר' ברוך ממזיבוז, ר' משה לייב מסאסוב, ר' משה מפשעווארסק, ר' מנחם מענדיל מרמינוב, ר' יצחק 'חריף' מסאמבור, המקובל ר' משה מדרגיטשין ור' אברהם יהושע העשיל מאפטא. **מתלמידיו:** ר' חיים הלברשטאם מצאנז (בעל 'דברי חיים'), ר' שלום מקאמינקא, ר' יצחק אייזיק מזידיטשוב (בן אחיו), ר' יהודה צבי מרוזדול (חתנו), ר' מאיר מלבי"ם, ר' אברהם מנארוול, ר' יוסף מקוזובה, ר' משה מסאמבור (אחיו), ר' ישכר בעריש מזידיטשוב (אחיו), ר' אלכסנדר סנדר מקומרנא (אחיו), ר' ליפא מסאמבור, ר' צבי אלימלך מדינוב, ר' דוד זלאטיס, ר' שלמה מדאלינא. **ילדיו:** בנו יחידו נפטר בחיי אביו בעודנו צעיר לימים. **מספריו:** **בית ישראל**- על פרשיות **יסור מרע ועשה טוב**- הקדמה ומבוא לעץ החיים **פרי קודש הילולים** **צבי לצדיק** **עטרת צבי**- על הזהר.

בספר 'עטרת זקנים' מסופר בשמו של הרה"ק אסאד, שבימי חורפו נפוצה השמועה, שיצא דבר מלכות שאסור ליהודים לדור בכפרים, ובכלל גזירה זו גם היהודים המחזיקים בתי מזיגה בחכירה בכפרים. נאספו ובאו אז אל רבינו כשלוש מאות אנשי כפרים וביקשו ממנו, שיבקש רחמים עליהם שתבוטל הגזירה. אמר להם רבינו: "אולי באמת כשר הדבר גם בשביל היהודים. שלא ידורו מעתה בכפרים, שהרי על ידי זה אין להם אפשרות להתפלל בציבור לשמוע קדושה וברכו וכמה מן הדברים בהם נכשלים בחילול שבת". כששמעו זאת הכפרים צעקו כולם מרה ואמרו: "מה אומר רבינו?! הלא גזירה זו כליה גמורה, כי מלבד שאין תקווה להסתדר בעיירות למצוא בהן פרנסתם. עוד זאת, שכל החובות שחייבים ערלי הכפרים לא יבואו לעולם לידי גביה, אם יצאו מן הכפרים העירה".

ענה להם רבינו: "אם כן לינו כולכם פה הלילה, ובוקר וידעתי מה להשיב לכם". הלכו האומללים לאכסניות שלהם, ולא ראו שינה בעיניהם כל הלילה. הבוקר היה והאנשים נאספו כולם לבית רבינו. אמר להם רבינו: "בלילה הייתה לי עליית נשמה ונקשתי על כל שערי רחמים, הלכתי אל התנאים והאמוראים ורבנן סבוראי והודעתי להם צערם. וכולם פה אחד אמרו לי ככל הדברים, שאמרתי לכם אתמול. רק רשבי" היה האחד שלא הסכים לכך, ואמר כי מעתה אם ייסע יהודי דרך כפר ולא יהיו עימו טלית ותפילין, מהיכן ייקח טלית ותפילין להתפלל בהם? ומהיכן יקנה לו פת לחם לסעוד את ליבו?".

החליטו בבי"ד של מעלה לשמוע חוות דעתם של אחד מצדיקי העולם הזה. קם רשבי" ואמר: "הלא יש לנו כאן ר' צבי הירש מזידיטשוב, הבה נשאלה את פיהו". שאלו אותו, והסכמתי לדברי רשבי". ועתה, סיים רבינו את דבריו, לכו שובו לכם לבתיכם, כי המיניסטר שהציע גזרה רעה זו, מת הלילה במיתה חטופה, והגזירה לא תקום ולא תהיה" – ואכן מדברי רבינו לא נפל דבר.

תלמיד רבינו, הרה"ק ר' מרדכי לעטנר זצ"ל מדרוהביטש לן פעם אחת בחדר הסמוך לחדרו של רבינו, ומפני שהמחיצה שבין החדרים הייתה דקה, אפשר היה לשמוע מהנעשה והנשמע מחדר אחד אל השני. ויהי באשמורת הבוקר שמע ר' מרדכי, שרבינו מדבר עם איש בחדרו, והאיש אמר לרבינו דברי תורה, שאוזנו של ר' מרדכי קלטה אותם וגם נשאר בזכרונו.

קם ר' מרדכי והציץ דרך סדק שבדלת, לראות מי זה האיש הדובר עם רבינו, אבל לא ראה בחדר שום בן אדם. ביום השבת הבא, דרש רבינו בסעודה שלישית והגיד במשך הדרוש גם את הדברים ששמע ר' מרדכי בלילה ההוא דרך המחיצה, וסיים רבינו את הדברים ואמר: "כך שמעתי מפי מורי האריז"ל!". אז נוכח ר' מרדכי, כי האיש שדיבר עם רבינו בלילה הוא, שאת קולו שמע ואת פניו לא ראה - היה רבינו האריז"ל זיע"א.

הצדיק הרב ישראל יעקב לובצ'אנסקי הי"ד זצ"ל - נולד בשנת ה'תרל"ב (1872) בכפר מוש. משחר נעוריו הצטיין בכישרונות נעלים ובמידות טובות. כשגדל נשלח ללמוד בישיבת נובהרדוק, שם התעלה בתורה הקדושה ובמדרגות היראה. עזר ל'סבא מנובהרדוק' לנהל את הישיבה בחרקוב שבאוקראינה והתמסר כולו לחינוך. לאחר פטירת אביו בשנת ה'תרס"ו (1905) מילא את מקומו בברנוביץ. לבקשת חותנו עזב את תפקידו ומסרו לגיסו הרב דוד וייצל והוא חזר לישיבה בנובהרדוק. בימי מלחמת העולם הראשונה גלה עם רבו לרוסיה, שם פעל רבות ונצורות בהפצת תורת המוסר וביסוד ישיבות נובהרדוקיאות בערים חרקוב, צאריצין ועוד.

בשנת ה'תר"פ (1919) עבר מרוסיה לפולין יחד עם תלמידיו הגדולים של ה'סבא'. רבינו התמנה לשמש כמשגיח בישיבת 'אהל תורה' בברנוביץ לצידו של הצדיק הרב אלחנן וסרמן הי"ד, והתמסר בכל מאודו לתפקידו. אהב כל תלמיד אהבה עזה. התעניין במצבם ודאג לכל מחסורם. הלהיב לבבות לתורה ויראת שמיים. בעל מידות נשגבות. ענוותן הבורח מן הכבוד. עבד את ה' בכל נימי נפשו ורוחו. כשפרצה מלחמת העולם השנייה, היו בישיבה למעלה משלוש מאות תלמידים. ר' אלחנן ורבינו ברחו יחד עם קבוצת תלמידים. הם הגיעו בשנת ה'תש"א (1941) לקובנה שבליטא לאחר תלאות רבות. כעבור כשבועיים, כאשר הגרמנים נכנסו לעיר הם הוכנסו לגיטו סלובודקה. שם סבלו רבות מהתעללויות אכזריות. בתקופה זו רבינו הִרְבֵּה לדבר על אמונה וביטחון בבורא, כשהוא מחזק ומעודד את האנשים סביבו. ב-י"א תמוז ה'תש"א (1941) הרב ותלמידיו נספו על קידוש השם במבצר קובנה ונקברו בקבר אחים. חי כ-69 שנים.

אביו: ר' חיים לייב (רבה של ברנוביץ שבואלין! גאון, צדיק ואוהב ישראל אמיתי. ביתו המלא תורה, היה אכסניה לכל עובר אורח).
מרבתי: ר' יוסף יוזל הורוביץ (ה'סבא מנובהרדוק). **אשתו:** מרת פייגא מלכה (בת ר' יוסף יוזל הורוביץ)

כאשר נפטר אביו של רבינו, בני הקהילה הפצירו ברבינו למלא את מקומו מכיוון שלא מצאו ראוי ממנו לאצטלה זו. רבינו סירב בכל תוקף. מאז ומתמיד ברח מהשררה. לאחר הפצרות חוזרות ונשנות נעתר לקהילה. עם התמנותו נדרש להכריע בדבר שלדעתו גבל בדיני נפשות: **פרנסי העיר ביקשו את הסכמתו לפטר את השמש הזקן של ביה"כ הגדול.** קשה היתה עבודתו של השמש. היה עליו להשכים מבעוד ליל ולהסיק את התנור כדי שכאשר יבואו ראשוני הלומדים באשמורת הבוקר לפני תפילת ותיקין, ימצאו את המקום חם, נעים ומואר.

בנוסף היה חייב לשרת את הלומדים השוקדים על תלמודם לאחר תפילת ערבית ולספק להם נרות ככל שידרשו. כשהיה אחרון המתמידים עוזב, היה עליו צריך לסדר את הספסלים ולהחזיר את הספרים למקומם, לנקות את שיירי הנרות, להדיח את כוסות השתייה, לגרוף את הגחלים מהתנור ולכבות את האור. כמה זמן נותר לו לשינה? שעה קלה, לא יותר. במשך עשרות שנים מילא את תפקידו בנאמנות, אבל **הגיל גבר עליו. הוא נעשה כבד תנועה, קצר ראייה וקצר רוח.** הוא סיים את עבודתו בשעה מאוחרת אחר חצות, משתרך לביתו, שוכב לנמנום ומקיץ בסוף זמן קריאת שמע. **הלומדים היו באים לפני עלות השחר ומוצאים את ביה"כ נעול, חשוך וקר.**

אי אפשר להמשיך כך, צריך למצוא שמש אחר צעיר ונמרץ. "אתם צודקים", הרב אמר, "אבל מה יהיה עליו? את מיטב שנותיו מסר לציבור ועכשיו יושלך? לא מדובר רק בבושה. **ממה יחיה, יפשוט יד?**" "דברו איתו", הרב ביקש, "העמידוהו על חומרת המצב". הפרנסים משכו בכתפיהם: "דיברנו איתו. הוא אינו מתרפה. הוא אינו יכול. הוא זקן, עבר זמנו". "אין דבר העומד בפני הרצון", הרב קבע נחרצות. "אני אשוחח עימו!". "אדרבה", הפרנסים אמרו, "אבל אם זה לא יסתדר, אנחנו מבקשים הסכמה לפטרו. הקהל לא חייב לסבול".

הרב שוחח עם השמש הזקן, וראה זה פלא: הדברים שיצאו מן הלב, נכנסו אל הלב. העולים בטרם שחר לביה"כ והרב בראשם מצאו בית כנסת פתוח, מואר ומוסק. השמש בא, עשה את מלאכתו וחזר לישון. מדוע לא, שיערב לו. נושא הפיטורין ירד מהפרק. איש לא ידע או העלה על דעתו שהרב לאחר ששוחח עם השמש ראה שאין עם מי לדבר. רחמיו נכמרו. הרב עלה לביהמ"ד בשתיים לפנות בוקר, ערך את העצים בתנור, הפיח בהם אש וחמק לביתו לשעת לימוד ועלה עם משכמי קום, ושיבח באוזניהם את השמש שחזר למוטב.

לילה אחד השמש חזר לביתו שעה לאחר חצות. אבל השינה היתה ממנו והלאה. השעון צלצל שתיים וחצי. הוא אמר לנפשו: "**אם ממילא אני ער, אמלא את תפקידי. כשהתקרב לביהמ"ד הופתע. אור דלק במקום שהיה אמור להיות נעול ואפל.** מחשבה הלמה בו: כל זמן שהיה כוחו במותניו, חסרי הבית רעדו ממנו ולא העזו להשתכן בביהמ"ד. עכשיו בוודאי התנחלו בו ועשו אותו לביתם! בצעד מאושש פתח את הדלת בתנופה. אכן, כאשר שיער כן היה: **אורח השתלט על המקום. עוסק הוא עתה בהסקת התנור הגדול. מעשה בעל בית!**

באותה שעה הרב גחן על העצים הלחים ושקד להפיח בהם אש. המלאכה לא הייתה קלה. לפתע שמע את קול השמש ונחרד: **אם יזדקף, יזהה אותו השמש ויבין שהרב טורח להסיק את ביהמ"ד ויתבייש בעצמו, בחולשתו ובאוזלת ידו.** הוא אינו יכול להזדקף ולהראות את פניו, לא כעת. השמש גידף את ההלך הזר. "כעת", הרב חשב, "ודאי אני לא יכול לצאת". "אתה חירש?", השמש צעק והתחיל להכות בחוזקה את חלק הגוף של הרב שנמצא מחוץ לתנור. כעת, ודאי שלא יוכל לצאת!

למזלו, השמש היה חלש, במיוחד לאחר ליל השימורים ושבעתיים לאחר שהותש כוחו בצעקות ובמכות. הוא פנה משם בגרירת רגליים כשהוא זועף. בינתיים מאמצי הרב נשאו פרי. האש נאחזה בזרדים שהשמיעו קול פצפוף. **כשראה הרב שרגלי השמש מתרחקות, מיהר ונרתע מהתנור המתלקח, אבל איחר את המועד וכל זקנו נחרך.** הרב חמק כדי שהשמש לא יזהה אותו. הלך סחור סחור עד שהגיע לביתו. "מה אירע לך? כמעט נשרפת כולך?" הרבנית נדהמה למראה פניו. הרב סיפר לה וביקש שתנצור את הסיפור במשך כל ימי חייו של השמש. **בנוסף ביקש צעוף כדי לעטוף את פניו בצאתו כאדם הסובל ממחושי שיניים.** לפני שיצא שאלה: "**יש לי שאלה: מה היית עושה אילו השמש היה נשאר מאחוריך עוד שתי דקות? הרי ברגע האחרון נחלצת. כאשר האש כבר התחילה להיאחז בזרדים. עוד שתי דקות נוספות והיתה מתלקחת שם להבה עזה, מדורה במלוא עוזיה!**" "אני לא מבין מה השאלה", הרב ענה, "**אם קבעו חז"ל שנח לאדם שיפיל עצמו לתוך כבשן האש ואל ילבין פני חברו, כשהוא בתוך כבשן ודאי שאסור לצאת!**"

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים
או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר
יש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com

**למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה **PnineZadikim@gmail.com****

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים